

Vlaams
Parlement

vergadering **45**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Plenaire Middagvergadering

van 6 juli 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	6
VERONTSCHULDIGINGEN	6
VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters – 854 (2015-2016) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	6
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het onderzoek van de Fietsersbond naar de kwaliteit van de Vlaamse fietspaden	
ACTUELE VRAAG van Lies Jans aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kwaliteit van de Vlaamse fietspaden en een eventuele verruiming van het subsidiereglement	6
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	9
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de analyse van de vernieuwde kinderbijslag door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen en de impact op de kinderarmoede	
ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de analyse van de vernieuwde kinderbijslag door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen	10
ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van de Nationale Antidopingorganisatie Vlaanderen (NADO)	
ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kritiek op de Vlaamse dopingbestrijding	
ACTUELE VRAAG van Peter Wouters aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kritiek op de dopingbestrijding in Vlaanderen	15
ACTUELE VRAAG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Vlaamse inbreng in het convenant voor de antibioticareductie in de diergeneeskunde	21
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van de bouwvergunning voor het winkelcomplex Uplace door de Raad voor Vergunningsbetwistingen	
ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van de bouwvergunning voor het winkelcomplex Uplace door de Raad voor Vergunningsbetwistingen	23

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stand van zaken van het aangekondigde actieplan Gecoördineerd Vrijwilligersbeleid en de aanpak van de regulitis in de sector	27
ACTUELE VRAAG van Francesco Vanderjeugd aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een eventuele campagne bij sportclubs voor het aankopen van ethisch verantwoorde en duurzame sportkledij	
ACTUELE VRAAG van Grete Remen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de beleidsmaatregelen van de Vlaamse Regering met betrekking tot duurzaam textiel in Vlaanderen	30
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen – 858 (2015-2016) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	34
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het toelatingsexamen voor studenten geneeskunde en de contingentering voor artsen	35
GELUKWENSEN	38
VOORSTEL VAN DECREET van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen – 851 (2015-2016) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	39
Algemene bespreking	39
Artikelsgewijze bespreking	40
VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters – 854 (2015-2016) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	40
Algemene bespreking	41
Artikelsgewijze bespreking	41
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen – 858 (2015-2016) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	42
Bespreking	42
WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT	
Bespreking en stemming	45

REKENING VAN HET VLAAMS PARLEMENT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 11 (2015-2016) – Nr. 1	
REKENING VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 45-A (2015-2016) – Nr. 1	
REKENING VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 46-A (2015-2016) – Nr. 1	
REKENING VAN HET VLAAMS VREDESINSTITUUT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 48-B (2015-2016) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	46
BENOEMING van een lid van de bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	47
Benoeming	48
ONTWERP VAN DECREET betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid – 767 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7	
Aangehouden stemmingen	48
Hoofdelijke stemming	49
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en van diverse decreten wat betreft de uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed en wat betreft financiële en technische aanpassingen – 771 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	49
ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 773 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 8	
Hoofdelijke stemming	49
VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Miranda Van Eetvelde, Lionel Bajart, Marius Meremans, Caroline Bastiaens en Bart Nevens houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat de vrijstelling van onroerende voorheffing voor jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfcentra betreft – 778 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	50
VOORSTEL VAN DECREET van Ingeborg De Meulemeester, Sabine de Bethune, Herman De Croo, Tine Soens en Wouter Vanbesien houdende wijziging van het kaderdecreet van 22 juni 2007 inzake ontwikkelings-samenwerking, wat onderwijs als transversaal thema betreft – 789 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	50
VOORSTEL VAN DECREET van Axel Ronse, Koen Van den Heuvel, Mathias De Clercq, Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne en Grete Remen houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen die ernstige hinder ondervinden van openbare werken in het Vlaamse Gewest – 799 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	51

VOORSTEL VAN DECREET van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen – 851 (2015-2016) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	51
VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters – 854 (2015-2016) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	52
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen – 858 (2015-2016) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	52
MOTIE van Wouter Vanbesien tot onderzoek door het Rekenhof naar de dading tussen de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en Imobe nv – 839 (2015-2016) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	52
VAKANTIEWENSEN	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	53
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	56
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	56

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 13.59 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Kurt De Loor, Els Robeyns: ambtsverplichtingen;

Imade Annouri, Rik Daems, Valerie Taeldeman: familieverplichtingen;

Ann Brusseel, Guy D'haeseleer, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Tine Soens, Ann Soete, Karim Van Overmeire: gezondheidsredenen.

VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters – 854 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft mevrouw Kathleen Helsen bij motie van orde het woord gevraagd.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, ik wil vragen om een voorstel van decreet houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters, toe te voegen aan de agenda van vandaag.

De voorzitter: We zullen daar in de loop van deze vergadering over beslissen.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het onderzoek van de Fietsersbond naar de kwaliteit van de Vlaamse fietspaden

ACTUELE VRAAG van Lies Jans aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de kwaliteit van de Vlaamse fietspaden en een eventuele verruiming van het subsidiereglement

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, 26 procent van de fietspaden in Vlaanderen is in asfalt. In Nederland is dat 50 procent. Ik ben hier geen pleidooi aan het houden voor de asfaltboeren, maar het heeft wel alles te maken met een onderzoek van de Fietzersbond, die hun nood klagen omtrent het trilcomfort. Trilcomfort heeft ook te maken met verkeersveiligheid. Het overgrote deel van de fietspaden in Vlaanderen zijn nog gemaakt in cementbeton. Dat scheurt, dat verbrokkelt en geeft dus aanleiding tot verkeersonveiligheid.

Daarom, minister, heb ik een directe vraag aan uw adres. Kunt u in het Vademecum Fietsvoorzieningen, dat een soort leidraad is voor openbare besturen en aannemers voor de aanleg van fietspaden, die optie cementbeton niet schrappen en voluit gaan voor asfalt, dat comfortabeler is, maar ook een stuk verkeersveilig, zoals in Nederland?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Minister, drie weken geleden hebt u ons in de commissie Mobiliteit een primeur gegeven, namelijk de voorstelling van uw fietsbeleidsplan. Het is de eerste keer dat een Vlaamse minister een fietsbeleidsplan heeft uitgewerkt. U gaf heel duidelijk aan dat u een omslag wilt in de fietscultuur, dat we van de weekendfietser naar de weekfietser gaan, zoals u het zei. Daar zijn heel wat inspanningen voor nodig.

We hebben alle doelstellingen van u gepresenteerd gekregen in de commissie. Een ervan was het financiële aspect. U hebt meegegeven dat u naar die 100 miljoen euro investeringen in fietspaden wilt streven, wat zeer goed is. Maar daarnaast wilt u ook kijken naar de kwaliteit van de fietspaden. Het comfort voor de gebruiker is heel belangrijk. Met het stijgende fietsgebruik zien we immers dat er ook meer klachten zijn.

U laat zelf ook metingen uitvoeren rond de toestand van de fietspaden. Daar krijgen we in het najaar nog een verslag van in onze commissie. Maar de Fietzersbond gaf nu al aan dat de kwaliteit van de fietspaden dikwijls een probleem is. Het was mij bij die studie niet duidelijk of het over gemeente- of gewestwegen ging, maar het feit is dat er knelpunten zijn. Daarom wil ik ook vragen, minister, of u, zeker met betrekking tot het comfort van de fietspaden, wijzigingen in het subsidiereglement plant die tegemoet kunnen komen aan de begrijpelijke vraag van de fietsgebruikers.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We hebben inderdaad een ambitieus fietsbeleidsplan gestalte gegeven. We zitten dit jaar en de vorige jaren nog altijd aan een investeringsritme van ongeveer 90 miljoen euro op jaarbasis voor investeringen in fietsinfrastructuur in Vlaanderen, alleszins op het niveau van het Vlaamse Gewest. We willen daar nu de kaap van de 100 miljoen euro ronden.

Anderzijds, als het gaat over de ondersteuning van lokale investeringen door de gemeenten in fietsinfrastructuur, willen we de subsidievoorwaarden uitbreiden. We hebben vandaag een potje van 10 miljoen euro. Maar in de praktijk stellen we vast dat we bijvoorbeeld het afgelopen jaar daarvan maar ongeveer 5 miljoen euro hebben kunnen investeren, omdat de subsidievoorwaarden soms beperkend zijn. Die willen we verruimen. We willen andere voorwaarden stellen en andere uitgaven subsidiëren, zoals de studiekosten. Daarnaast willen we ook zorgen voor 100 procent financiering als het gaat over het aanpakken van missing links op het vlak van fietsinfrastructuur, of bijvoorbeeld als het gaat over kruisingen onder of over gewestwegen.

Ik kom tot het asfalt. Wat betreft de fietspaden langs onze eigen gewestwegen, hebben we nu een verhouding van ongeveer 33 procent asfalt en 45 procent

beton. Maar we hebben de inhaalbeweging ingezet. Het is duidelijk een keuze om een switch te maken naar meer asfalt. Maar de keuze moet blijven, en ik zal u zeggen waarom. Afhankelijk van de locatie moet je andere keuzes openlaten. Asfalt is bijvoorbeeld veel meer gevoelig voor ribbelforming en voor spoorvorming. Als het gaat over bomenrijen langs de weg, dan leg je beter geen asfalt en kies je beter voor beton want asfalt gaat sneller naar boven komen. Als het gaat over fietspaden die worden gekruist door veel vrachtverkeer, dan kies je beter voor beton in plaats van voor asfalt omdat de weerstand groter is in functie van ribbel- en spoorvorming. Je moet de keuze enigszins laten, zij het dat we absoluut in functie van rijcomfort de switch maken richting asfalt, zeker wat de gewestwegen betreft en ook de suggestie aan de gemeenten doen om zo veel mogelijk te kiezen voor asfalt. Maar we willen alleszins de keuze openlaten, afhankelijk van de lokale toestand.

Marino Keulen (Open Vld): Je kunt Nederland inderdaad als gidsland volgen. De opmerkingen die u maakt, gelden daar evenzeer. Men gaat daar voluit voor asfalt, net omwille van de verkeersveiligheid. Er is het feit dat uw eigen administratie, het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), vaststelt dat maar 40 procent van de fietspaden langs de gewestwegen voldoet aan het Vademecum Fietsvoorzieningen. De meerderheid voldoet daar nog niet aan. Minister, u krijgt daar dus een symbolische gele kaart. Ik denk wel dat u een goede keuze hebt gemaakt in uw verkeersveiligheidsplan om te gaan voor leesbare wegen en dus ook voor veilige fietspaden. Nu is het vooral een kwestie van ervoor te zorgen dat de budgetten volgen.

Lies Jans (N-VA): Minister, het is een goede keuze geweest om ook in te zetten op nieuwe investeringen in fietsinfrastructuur. Het uitbreiden van de subsidies voor gemeenten is een belangrijk signaal dat u geeft, namelijk dat u mee de gemeenten wilt ondersteunen om ook de fietspaden langs de gemeentewegen aan te pakken. Dat is heel belangrijk want ze worden geconfronteerd met extra kosten voor studies, die soms hoog kunnen oplopen. U biedt daar een oplossing voor.

Wat de kwaliteit van de fietspaden betreft, is Nederland inderdaad een mooi voorbeeld en zal het voor ons het einddoel moeten zijn. Daar maakt men veel meer gebruik van vrijliggende fietspaden, ook iets waar u naar streeft. Ik denk dat we inderdaad die richting moeten uitgaan. U laat alle mogelijkheden open maar u benadrukt dat asfalt het meest comfortabel is voor de gebruiker. Want dat is waar we naar moeten kijken: het comfort van de fietser, die we zo veel mogelijk op de fiets willen en er niet van laten afrijden.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, iedereen is het erover eens dat we meer mensen op de fiets moeten krijgen. Als we onze cijfers vergelijken met die van Nederland, zien we dat in Nederland 50 procent van de verplaatsingen tot 7,5 kilometer met de fiets gebeuren. Dat is bij ons niet zo. We hebben daar nog een inhaalbeweging nodig.

Fietsen is gezond, goedkoop en het lost een deel van de fileproblemen op. Naast de aanpassingen die hier al ter sprake zijn gekomen van het Vademecum Fietsvoorzieningen, het Fietsfonds en meer subsidies om betere en meer fietspaden te kunnen aanleggen, zou ik toch ook graag een oproep doen voor veiligere fietsstallingen.

Als we de cijfers bekijken van de fietsdiefstallen, dan gaat het over 150.000 gevallen in België, maar het echte cijfer is waarschijnlijk veel hoger omdat heel veel mensen die werden bestolen, dat wellicht niet meer aangeven. Onze fractie roept op om vooral betere fietsstallingen aan te leggen.

Minister, naar aanleiding van een actuele vraag van enkele maanden geleden – u werd toen vervangen door minister Liesbeth Homans – vraag ik om u toch nog te engageren om de fietspunten te blijven openhouden.

Minister Ben Weyts: Ook toen zal ongetwijfeld uit het antwoord gebleken zijn dat de fietspunten vooral een zaak zijn van Werk. Het gaat daar om de ondersteuning van mensen die anders geen kans maken op de arbeidsmarkt. Dat is een ander verhaal dan een zuiver mobiliteitsverhaal.

Tot slot wil ik meegeven dat – ik heb het al via de media gezegd – we ervoor zorgen dat de budgetten voor fietsinfrastructuur stijgen. De vraag blijft wel groter dan het aanbod. Als we dan moeten kiezen, dan kies ik in de eerste plaats voor meer aanleg van fietssnelwegen en -paden, zeker van de missing links, want daar zit in de praktijk nog altijd het grootste probleem. Die grote investeringen laat men liggen, want dan heb je wel een goede fietsinfrastructuur, maar die stuit letterlijk op een barrière, meestal een gewestweg of een autosnelweg die men moet kruisen. Zo'n grote investering laat men dan liggen, net omdat ze zo duur is in functie van de afstand fietspaden. Dat is dus een prioriteit.

De tweede prioriteit is een verkeersveilige fietsinfrastructuur. Daarom investeren en subsidiëren we, zeker als het gaat over gemeentelijke inspanningen, in de omvorming van fietspaden naar vrijliggende fietspaden. In derde orde gaat het om het trilcomfort. Als we kunnen investeren in het rijcomfort, doen we dat ook.

Dat lijkt me de gepaste prioritering. Een: meer fietspaden, vooral de missing links dan. Twee: veiliger fietspaden. Drie: meer rijcomfort.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, goede collega's, iets minder dan de helft van de verplaatsingen die mensen maken, bedragen minder dan 5 kilometer. Dat zijn dus allemaal potentiële fietsers. Daar kan de modal shift het snelste worden bereikt als er veilige fietspaden voorhanden zijn. Daarvoor is dat een belangrijke stimulans.

Voor Open Vld is het belangrijk dat het op korte termijn de ambitie is de kwaliteit van de fietspaden op hetzelfde niveau te brengen als de kwaliteit van de wegen. De fietsers op hetzelfde niveau plaatsen als de automobilisten, dat is voor ons de doelstelling. *(Applaus)*

Lies Jans (N-VA): Minister, u stelt de juiste prioriteiten: investeren in infrastructuur, de missing links wegwerken en ten slotte het trilcomfort. Het comfort voor de fietser is belangrijk, maar dat is de derde trap in uw verhaal. Dat is terecht, maar we moeten niet alleen naar u kijken, maar ook naar de lokale besturen. Zij moeten hun verantwoordelijkheid nemen en budgetten vrijmaken voor het onderhoud van de fietsinfrastructuur in hun gemeenten. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Bart Van Malderen bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, ik zou van de gewaardeerde aanwezigheid van minister Weyts gebruik willen maken om nog eens te peilen naar het ter beschikking stellen van het door Waterwegen en Zeekanaal opgestelde rapport met betrekking tot het betalend maken van de Scheldeveren.

Minister, ik wacht al één jaar, zeven maanden en negen dagen op dit rapport. Op 27 november 2014 stelde ik u een schriftelijke vraag naar dit rapport. Het antwoord dat

u toen gaf, was dat het onverwijld zou worden aangeleverd. Eén jaar, zeven maanden en negen dagen later ben ik, ondanks herhaalde pogingen, nog altijd niet in het bezit van het rapport. Dat leidt op het terrein bij tijd en wijle tot ongerustheid. Gaan die veren betalend worden? Wie gaat daarvoor moeten betalen?

Minister, ik snap dat u een drukbezet man bent, ik snap dat uw kabinet heel veel katten te geselen heeft, maar op die tijd zou het toch mogelijk moeten zijn om een kopietje te bezorgen aan een parlementslid dat daar zowel via schriftelijke bevraging als via een e-mail aan uw kabinet om heeft verzocht.

Om mij een beetje zomerliteratuur te bezorgen, zou ik willen aandringen, minister, om dit onverwijld ter beschikking te stellen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: For the record: op mijn kabinet worden geen katten geseld.

Collega, u kunt erop rekenen dat u eerstdaags dat uitermate belangrijke rapport ter beschikking zult hebben. Ik zal niet de termijn van 'onverwijld' hanteren want dan kunt u nog lang wachten. Het zal zelfs veel sneller zijn dan onverwijld dat u dat rapport wordt bezorgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de analyse van de vernieuwde kinderbijslag door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen en de impact op de kinderarmoede

ACTUELE VRAAG van Joris Vandenbroucke aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de analyse van de vernieuwde kinderbijslag door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Collega's, als u een budget van meer dan 3 miljard euro hebt – dat is het budget voor kinderbijslag – en u gaat de kinderbijslag hervormen, dan lijkt het me evident dat u nagaat wat de impact daarvan is. Het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen heeft gedaan wat deze regering eigenlijk zelf had moeten doen, namelijk de impact van die hervorming berekenen. Ze komen met een rapport. Collega's, het Centrum voor Sociaal Beleid is geen oppositiepartij. Het is een onafhankelijke, wetenschappelijke instelling van de Universiteit Antwerpen met experts met naam en faam tot ver buiten ons land. De grootste experts van ons land op het gebied van armoede en kinderbijslag werken in deze instelling. Hen minachtend tegemoetkomen en hun rapport niet serieus nemen, is van een laag niveau.

Ze geven in hun rapport aan wat ze wel en niet kunnen bestuderen. Ze geven duidelijk aan wat de grenzen zijn: wat ze wel hebben kunnen onderzoeken, wat ze niet hebben kunnen onderzoeken, waarom ze nog niet alles hebben kunnen doen maar waarom hun conclusies ook al wel gelden. Hun conclusies zijn duidelijk: er zal geen daling van de armoede zijn met deze nieuwe kinderbijslag. 200.000 kinderen en jongeren groeien op in armoede. Deze nieuwe kinderbijslag, meer dan 3 miljard euro, doet daar niets aan.

Tweede conclusie: het nieuwe systeem zal meer kosten dan het huidige systeem. Het is een duurder systeem. En om dat te kunnen betalen, moeten alle kinderen

die vandaag al rondlopen, inleveren op hun kinderbijslag. Daarom zijn er twee indexsprongen voor alle kinderen die vandaag al rondlopen, 90 euro per kind per jaar om het nieuwe, dure systeem te financieren, dat nog niet eens de kinderarmoede zal doen dalen.

Minister, mijn vraag aan u is heel eenvoudig: zult u op basis van deze wetenschappelijke conclusies terug naar de tekentafel gaan en naar dit parlement komen met een model dat én betaalbaar is, én de kinderarmoede wel zal aanpakken? (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Collega's, minister, mijn vraag is natuurlijk niet zo verschillend van de vorige. Het gaat over dezelfde studie, die we allemaal hebben gelezen.

De conclusie van het Centrum voor Sociaal Beleid is heel duidelijk. De kinderbijslag zoals u die hebt hervormd, is geen hefboom om kinderarmoede in Vlaanderen aan te pakken. Te veel gezinnen zullen er in de toekomst op achteruitgaan: eenoudergezinnen, 60 procent van de gezinnen met twee kinderen, grote gezinnen. Niet alleen de gezinnen van de toekomst gaan erop achteruit, ook de gezinnen van vandaag. De regering heeft namelijk beslist om twee indexsprongen toe te passen: 140 miljoen euro wordt vandaag uit het budget van de kinderbijslag gehaald ten nadele van de gezinnen van vandaag.

Minister, u hebt altijd gezegd dat uw ambitie duidelijk was: de kinderbijslag van de toekomst moet de gezinnen in de toekomst sterker maken. Dat blijkt niet het geval te zijn. Ook mijn vraag luidt: bent u bereid om die hervorming aan te passen en er een betere hervorming van te maken?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik betreur dat we nu een polemiek moeten voeren over de vraag of het rapport juist is of niet juist. Ik heb ook al aan de media laten weten dat ik natuurlijk liever had gehad dat we over het rapport een overleg hadden kunnen hebben. Iedereen heeft zijn onafhankelijkheid en moet daar terecht op staan, maar als onze experts bij Kind en Gezin vragen hebben over bepaalde manieren van redeneren en berekenen, dan was het misschien beter geweest dat er op voorhand over gesproken was om ervoor te zorgen dat er op dat punt ten minste niet een heel technische discussie zou moeten losbarsten.

Ik denk dat het niet correct is om in een oneliner te spreken over winst en verlies, ook niet over gemiddelde winst en verlies, om een aantal redenen.

Ten eerste heeft de regering ervoor gekozen om zeer lange overgangstermijnen te maken. De ouders van kinderen die geboren worden tot het einde van 2018 zullen niet inleveren. Zij mogen leeftijdstoelagen en rangorde-effecten behouden. Er is nog iets wat wij niet begrijpen in de studie, maar nogmaals, ik kan niet anders dan zeggen dat we het niet begrijpen en dat we het graag verklaard zouden krijgen. Het is namelijk niet juist om te zeggen dat de opbrengst van twee indexsprongen die we opnieuw in het systeem steken, alleen zou moeten dienen om de kinderbijslag van kinderen die worden geboren vanaf 1 januari 2019 te financieren. Integendeel, de regering heeft ervoor gekozen om de sociale correcties die in het nieuwe systeem op basis van het inkomen worden geregeld ook van toepassing te maken op die mensen die onder het oude stelsel blijven, maar daaronder geen recht hebben op toeslagen ofschoon ze een inkomen hebben onder een bepaalde grens.

Als wij dat goed berekenen, wil dat zeggen dat nu ongeveer 12,4 procent kinderen onder de inkomensgrens van 29.000 euro een toeslag krijgen. Wel, vanaf

2019 zal 20 procent van de kinderen in gezinnen met een inkomen lager dan 29.000 euro die onder het oude stelsel vallen, ook die toeslag krijgen.

Wij begrijpen een aantal zaken niet goed. We begrijpen niet hoe de inflatie-effecten berekend zijn. We weten niet of de steekproef voldoende representatief is op het aantal kinderen in elke leeftijd. We begrijpen ook niet goed waarom er een soort van statische foto wordt gemaakt en dan op kindniveau wordt bekeken wat het verlies en de winst is ten opzichte van een toekomstige situatie die zich niet zal voordoen voor al die gezinnen van vandaag. Men kijkt niet naar de levensloop. Het is de keuze geweest van de regering om de gezinnen bij de start een duwtje in de rug te geven. Als u de winst en het verlies wilt berekenen, moet u de hele levensloop nemen en rekening houden met de derde pijler, de participatie. Ook daar versterken we namelijk de selectieve inzet van studiegelden en schooltoelagen.

Er zijn redenen om te zeggen dat daarover een gesprek moet worden gevoerd. Ik acht dat centrum heel hoog, maar op deze manier, om via oneliners te zeggen 'Wie heeft daarin gelijk?', zullen we de inhoud van het debat niet dienen.

Wat we zullen doen, is wat we hier hebben gezegd, op het ogenblik dat we hier discussie hebben gevoerd over de conceptnota. We zullen een armoedetoets doen en die wetenschappelijk onderbouwen. We zullen de andere elementen van een armoedetoets ook doen, het proces met stakeholders, verenigingen waar armen het woord nemen enzovoort. We zullen proberen op het einde, aan de hand van die inschatting, te bekijken of een van de ambities van de hervorming, namelijk een instrument hanteren in de strijd tegen kinderarmoede, effectief werd gerealiseerd.

Indien dan, met alles afgewogen – de verworven rechten, de sociale correcties, de derde pijler, de automatische rechtentoekenning enzovoort – zou blijken dat dat effect er niet is, zal de regering terugkijken naar de manier waarop daarvoor eventueel moet worden bijgestuurd. Dat heb ik die woensdagnamiddag hier ook al gezegd. We zullen ons niet laten afleiden van dat traject. Ik hoop nog altijd dat we, met iedereen die het besef van die hervorming goed inschat, dit op deze inhoudelijke en serene manier verder kunnen afwerken. *(Applaus bij de meerderheid)*

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, dit is geen oneliner. Dit is een wetenschappelijk rapport van zeventien pagina's, met daarin duidelijk alle beperkingen, alle methodes en alle onderzoekscontouren opgeschreven. Als u dit niet begrijpt, is dat uw probleem. Ik begrijp het wetenschappelijke rapport heel goed. Ik denk dat u het niet begrijpt, omdat ze niet zeggen wat u wilt horen. Ze zeggen iets anders dan wat u zelf hoopt. Ik begrijp heel goed wat hierin staat.

Wat ik ook goed begrijp, is dat uw armoedetoets nog niet bezig is. U had recht van spreken om deze wetenschappelijke onderzoekers terecht te wijzen indien u zelf een armoedetoets had, indien u zelf al bezig was. Ze is echter nog niet bezig. Het enige wat u weet, is dat het niet het CSB zal zijn dat de armoedetoets uitvoert, omdat u hen niet vertrouwt. U weet niet wie het wel zal zijn, wanneer het zal zijn en of die er wel komt.

Minister, ik vraag u heel duidelijk: als u hier niet mee akkoord gaat, moet u heel snel met andere cijfers komen. Ik vertrouw deze wetenschappelijke onderzoekers. Ik vertrouw de expertise van de Universiteit Antwerpen. Ik ben er niet van overtuigd dat met uw nieuwe kinderbijslag de armoede zal dalen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, u zegt dat u een aantal zaken van die studie niet hebt begrepen. Wat ik niet begrijp, is dat u niet aan de slag gaat met de resultaten van die studie. Wat ik niet begrijp, is dat u die studie probeert weg

te praten met een warrige uitleg. U kunt uw model nog tien keer laten herberekenen: als u het niet aanpast, zal het resultaat altijd hetzelfde zijn. En dat resultaat is niet goed genoeg. Dat resultaat is dat de kinderarmoede niet wordt aangepakt.

Mijn vraag is heel eenvoudig: handhaaft u de ambitie om met uw nieuw model kinderarmoede aan te pakken, ja of neen? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Voorzitter, de minister is al heel duidelijk geweest. Het is goed dat we ophouden met over verliezers en winnaars te praten. (*Applaus bij de meerderheid*)

Niemand van de huidige gezinnen verliest. Dat blijft bestaan zolang die kinderen er zijn.

Mevrouw Van den Brandt, een ernstige studie gaat uit van de juiste hypothesen. Als je die studie leest, moet je toegeven dat dat niet de juiste hypothesen zijn. Het is zoals de minister het zei. Waarom neemt men niet de levensloop in beschouwing? Waarom houdt men geen rekening met alle inkomensgrenzen en participatietoelagen? Waarom gaat men niet in overleg? Een ernstige studie neemt daar de tijd voor en overlegt met de mensen van Kind en Gezin en met het kabinet, om tot juiste conclusies te komen. Daarover gaat het. Dat is in deze studie niet gebeurd. Dat betreuren wij.

Voor de rest is het heel duidelijk: wij gaan voor een volledige armoedetoets. Dit is geen politiek opbod op basis van foutieve uitgangshypothesen. Wij gaan voor een volledige armoedetoets. U hebt het de minister daarnet heel duidelijk horen zeggen: als daaruit blijkt dat het nodig is, zullen er aanpassingen gebeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Hier eigenlijk hetzelfde. Ik hoor de laatste dagen zoveel technische analyses. Maar er staan enorm veel onjuistheden in de studie. Er is de afwezigheid van selectieve participatietoelagen. Men verbergt gewoon sommige zaken. Dit is ook maar een momentopname. Men houdt geen rekening met evolutie. Gezinnen met twee kinderen hebben in het verleden, met een jong kind, toch ook meer gekregen? Men houdt daar totaal geen rekening mee. Wij moeten de armoedetoets afwachten. Indien daaruit zou blijken dat er een verhoogd risico op armoede is, moet er inderdaad een aanpassing gebeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, u moet die studie van het CSB niet betreuren. U zou beter de resultaten ervan ter harte nemen en zeker het feit dat, volgens de studie, door de doorvoering van de dubbele indexsprong, waarnaar de heer Vandenbroucke verwees, de gezinnen uit de middenklasse erop achteruitgaan. U kunt dan wel zeggen dat het geld dat vrijkomt met die indexsprong opnieuw wordt geïnjecteerd in 2019, maar het blijft evengoed een feit dat de gezinnen uit de middenklasse daar vandaag wel degelijk de dupe van zijn. Ik stipte het al aan tijdens het actualiteitsdebat: de hardwerkende Vlaming die net dat tikkeltje meer verdient is van deze hervorming de dupe. Minister, waarom die tweede indexsprong nog doorvoeren? Waarom moeten de gezinnen uit de middenklasse daar de dupe van worden?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Mevrouw Van den Brandt, u bent begonnen met te stellen dat het CSB geen oppositiepartij is maar een wetenschappelijke instelling met naam en faam, met gerenommeerde professoren en specialisten. Ik wil duidelijk stellen dat ze zich dan ook zo moeten gedragen. Ze moeten zich gedragen als een wetenschappelijke instelling. *(Rumoer bij de oppositie)*

Ze moeten niet in de pers dossiers uitspelen. Ze nemen niet eens contact op met de minister over hun berekeningen. Dat gaat voor mij te ver. Wij hebben hier een zeer goed systeem uitgewerkt, met een hoog basisbedrag van 160 euro per kind voor ieder gezin. Wij willen echt de jonge startende gezinnen ondersteunen. U vindt dat misschien niet, maar wij vinden dat kindergeld een ondersteuning is in de opvoeding van kinderen. We willen ook kijken naar armoederesultaten. Maar het basisprincipe van kinderbijslag is de gezinnen ondersteunen in de opvoedingskosten. Voor dat principe gaan we.

Minister, u moet op een heel rustige wijze een goede armoedetoets uitwerken, rekening houdend met alle aspecten, zodat wij dat op het juiste moment met de juiste cijfers kunnen beoordelen. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, deze situatie wil ik niet. Ik heb er geen probleem mee om te stellen dat het CSB een achtenswaardige wetenschappelijke instelling is. Zoals voor dit rapport het geval is, zullen we ook de conclusies van de armoedetoets moeten beoordelen en er de relevante elementen uithalen. Dat het rapport soms genuanceerder is dan de oneliners die in de media aan bod komen, nemen we er dan maar bij.

De insinuatie dat we wraak willen nemen en het CSB niet zullen vragen om een wetenschappelijke analyse te maken, is absoluut onjuist. Ik zeg het met de hand op het hart. Kind en Gezin heeft in februari – ik herhaal: in februari – met stakeholders gesproken over de manier waarop de armoedetoets moet worden aangepakt. Iedereen was het erover eens dat we vooruitgang moeten boeken en dat er een concreet voorstel moet komen. En er is afgesproken om een wetenschappelijke partner te zoeken, en die partner zal niet het CSB zijn. Dat laatste heeft niets te maken met deze studie, maar met de conclusie die Kind en Gezin samen met het CSB heeft getrokken: gezien de betrokkenheid van het CSB is het aangewezen een andere partner voor het verrichten van de wetenschappelijke studie te kiezen. Kind en Gezin zal die conclusie ook uitvoeren.

Ik hoop dat we het over de inhoud kunnen hebben. Nogmaals: als uit die studie onaangename zaken zouden blijken, dan zullen we die onder ogen nemen. Maar ik wil nogmaals benadrukken dat verworven rechten worden gerespecteerd, sociale correcties worden ingebouwd en elementen uit het huidige systeem zoals inkomensgrenzen en de evolutie ervan worden meegenomen. Op die manier hebben we getracht om een goed systeem uit te bouwen, met een goede impact op de armoedebestrijding en een duwtje in de rug van jonge, startende gezinnen op het vlak van kostenbestrijding van het opvoeden van kinderen en jongeren. Er is een derde pijler toegevoegd: de versterking van school- en studietoelagen, want we willen een extra inspanning leveren voor een aantal kwetsbare gezinnen. Het is aangewezen – zoals ook de meerderheidspartijen hier laten weten – om die toets sereen aan te pakken, en om dan aan de hand van de resultaten te kijken hoe we verder moeten.

Elke Van den Brandt (Groen): Het is hallucinant. Omdat wetenschappers niet zeggen wat jullie willen horen, hebben jullie het over een fout onderzoek. Dat is hallucinant. *(Rumoer. Applaus bij Groen en sp.a)*

Als ik moet kiezen tussen politici van de meerderheid of universiteitsprofessoren, dan weet ik wel wie ik geloof. Het voorstel is er, en u kunt die armoedetoets nog uitvoeren. Die armoedetoets is er nog steeds niet. Sinds februari zoekt men een partner. We kunnen nog wachten op die toets, een jaar of zo, om dan te moeten vaststellen dat de armoede niet zal dalen. Maar u kunt ook nu al terug aan tafel gaan zitten, en ons een jaar tijdverlies besparen. Wat hebt u nog meer nodig? De richting is duidelijk. We moeten niet wachten op de cijfers na de komma. Kom met een nieuw systeem dat én betaalbaar is, én de kinderarmoede aanpakt, én niet vereist dat gezinnen twee indexsprongen moeten incasseren – goed voor 90 euro per kind en per jaar – om dat nieuwe systeem te betalen. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister, u hebt opnieuw allerlei ambities inzake een sterk gezinsbeleid verwoord. Ik sta daar achter. Collega's van CD&V, kijk eens naar de lijst van beslissingen die u in de Vlaamse Regering allemaal hebt laten passeren. Beslissingen die er keer op keer voor zorgen dat de zwaarste factuur terechtkomt bij gezinnen die het moeilijk hebben. Kijk naar de prijsstijgingen van de kinderopvang. Kijk naar de prijsstijging van de zorgpremie. Kijk naar de 'Turteltaks'. U hebt vandaag een hefboom van 3,6 miljard euro in handen. Gebruik die eens om gezinnen sterker te maken. Dat is wat we van u vragen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de werking van de Nationale Antidopingorganisatie Vlaanderen (NADO)

ACTUELE VRAAG van Joris Poschet aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kritiek op de Vlaamse dopingbestrijding

ACTUELE VRAAG van Peter Wouters aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de kritiek op de dopingbestrijding in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, gisteren konden we allemaal lezen dat de Vlaamse dopingbestrijding doodziek is. Minister, u zult het met me eens zijn dat niemand zulke koppen wil lezen. We hechten allemaal belang aan een doeltreffende dopingbestrijding en een opvolgend dopingbeleid. We weten, ik weet dat, mijn fractie weet dat, dat u daar ook mee bezig bent, in Vlaanderen, maar ook vanuit uw positie binnen het World Anti-Doping Agency (WADA).

De kritiek was loeihard. Terwijl Vlaanderen door de wereld wordt aanzien als een voortrekker qua dopingbeleid zegt een jurist van NADO, de heer Defoort, dat de organisatie van die administratie volledig fout is. Een jurist die daar acht jaar werkt, die het reilen en zeilen kent van de administratie, die de mensen kent, die de procedure kent, zegt dat het huis barst van het amateurisme en dat Vlaanderen bovendien de feiten achternaakt. Uiteindelijk is zijn conclusie dat er minder moet worden ingezet op het aantal controles, maar meer op het vermijden van dopinggebruik en dopingovertredingen.

Die kritiek valt niet uit de lucht. Pieter-Jan Hannes verklaart dat, als het gaat over controles, – houd u vast – valsspelen "kinderspel" is. Als het quotum eenmaal is behaald, is uiteindelijk de kous af. Vandaag wordt hij ook bijgetreden door niemand minder dan Johnny Maeschalck, die zegt dat de controles er uiteindelijk zijn om de cijfers op te smukken en dat controles ook vaak worden gericht op de recreatieve sporten.

Minister, dit gaat niet enkel over investeringen in dopingbeleid. Het dopingbeleid moet ook geloofwaardig zijn en blijven. De reputatie ervan staat op het spel. Hoe ziet u dat en wat is uw reactie op die kritiek?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, mijn collega heeft de context al een beetje geschetst. We zijn gisteren met hard nieuws wakker geworden. Op de voorpagina van De Standaard werd inderdaad snoeiharde kritiek gegeven op het antidopingbeleid binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Degene die kritiek geeft, is niet de eerste de beste. Dat is iemand van NADO zelf, een jurist. Het is ook iemand waarop we niet meteen een oppositie-etiket kunnen klevan. Hij zei daar toch een aantal zaken die ons beeld van Vlaanderen als pionier inzake dopingbestrijding wereldwijd op zijn kop zouden kunnen zetten. Hij sprak inderdaad van amateurisme, en gisteren heeft hij in Terzake nog een aantal andere termen gebruikt, zoals 'Oost-Europees', 'bureaucratisch' en 'niet efficiënt'. Dat waren eigenlijk wel harde bewoordingen. Hij zegt inderdaad dat er te veel wordt gefocust op het controleren van amateursporters, om zo veel controles te hebben, om veel mensen te kunnen klissen, en te weinig op de echte topsporters, omdat we wereldwijd willen scoren met het aantal controles en niet op de meer inhoudelijke kant. Hij legt de oorzaak daarvan bij de organisatie. De organisatie draait niet goed. Dat heeft te maken met de operationele onafhankelijkheid van NADO.

Minister, dat is net een punt dat we ook hebben besproken bij de oprichting van Sport Vlaanderen. U weet dat mijn fractie, CD&V, zeer veel belang hechtte aan die 'Chinese walls', om een voldoende operationeel onafhankelijke antidopingdienst te hebben. U hebt dat toen ook gegarandeerd. Hij stelt dat in vraag. Wat zult u doen om een precies omlijnd kader te geven voor NADO, zodat ze voldoende onafhankelijk kan werken?

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Voorzitter, minister, ik had nooit gedacht dat ik hier zou staan en met een typische oppositiezin zou beginnen. Gisterenochtend verslikte ik me in mijn koffie toen ik de krant las. Ik verklaar me nader. Vlaanderen was steeds een voortrekker op het gebied van dopingbestrijding. Kamerbreed waren we het daarover eens. We vonden dat we daar goed mee bezig waren. Dat was heel belangrijk voor ons.

U bent internationaal zelfs erg betrokken met WADA. Waar is het fout gelopen? In de aantijgingen in de krant wordt gesproken over "niet rechtvaardig", "niet efficiënt", "niet klantvriendelijk" en "de autonomie van NADO wordt in twijfel getrokken". Ik verslikte me niet alleen in mijn koffie, maar viel bijna van mijn stoel. Ik had dit helemaal niet zien aankomen. In hoeverre kloppen deze beweringen? Wat hebt u in het verleden dan gedaan? Dat is de hamvraag in dezen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik begin mijn antwoord met te zeggen dat ik zeker niet inga op de drijfveren van de betrokkene. Dat is niet nodig. Laat me inhoudelijk reageren.

Er is uitdrukkelijk gevraagd naar de onafhankelijkheid. Ik kan u garanderen dat NADO compleet onafhankelijk opereert. Ze bepalen waar, wanneer en hoe iemand wordt gecontroleerd. Ze bepalen ook wanneer iets wordt doorgegeven. We komen daar op geen enkele manier in tussenbeide. NADO kan voor 100 procent die keuzes maken. We hebben de manier van werken met die 'Chinese walls' overgemaakt aan WADA. WADA gaat er ook voor 100 procent mee akkoord. Dit

is geen alleenstaand feit. We werken op dezelfde manier binnen VDAB: enerzijds is VDAB diegene die werkzoekenden helpt en anderzijds moet men ze ook controleren. Ook daar hebben we dezelfde 'Chinese walls'. Dat zijn dingen die werken en waar we heel wat ervaring mee hebben.

Een tweede punt gaat over de bewering dat we tien jaar achter zouden staan. Ik zal niet zelf de verdediging opnemen, maar citeer heel graag Peter Van Eenoo, hoofd van het Gents dopinglabo. Hij krijgt te maken met stalen van de hele wereld. Op 21 april – u kunt het terugvinden op een sportzender – gaf hij een interview naar aanleiding van het interview van Pieter-Jan Hannes waarin hij zegt: "In vergelijking met andere NADO's is Vlaanderen ongelooflijk goed (...) en staat op eenzame hoogte samen met Noorwegen."

Ik wil nog ingaan op de kritiek dat het amateurs zijn die worden gecontroleerd. Bij het aantal testen per Olympiër zijn we de vierde in de wereld. We waren een van de eersten die werkten met het bloedpaspoort. In 2015 waren we de derde in de wereld in het afnemen van bloedstalen. Dit zijn de toppers. Zeggen dat we alleen naar de breedtesporters gaan, is compleet fout. En ja, we gaan ook naar die breedtesporters. Als we signalen krijgen van de federale politie dat er in een of ander bodybuildingcentrum of fitnesscentrum doping wordt gedeald, is er iemand van u die dan vindt dat we niet mee moeten gaan? Ik veronderstel dat u het ermee eens bent dat we dat ook doen.

De wetgeving is complex. De wetgeving is mee geschreven door de heer Defoort als jurist van de dienst. Hij heeft die code 2015 omgezet. We zijn zelfs als voorbeeld gebruikt in de code 2015. We hebben bijvoorbeeld voor de whereabouts echt geprobeerd om het administratieve aspect klantvriendelijk te maken. We hebben verschillende categorieën ingevoerd. Dat is in WADA als voorbeeld naar voren gehaald.

Een ander punt betreft preventie. We kunnen daarrond nog meer doen met NADO, maar niet alleen daar. We moeten dat ook doen in de Vlaamse Trainers-school, en dat gebeurt. U weet dat bij de cursussen die in de Vlaamse Trainers-school worden gegeven, het onderdeel antidoping altijd een van de elementen is. Dat is ook de juiste manier. De trainers, de entourage van de sporters zijn enorm belangrijk bij antidoping.

Er is ook de code van goed bestuur die ik nu opmaak en waarvan ik hoop die nog voor de vakantie goedgekeurd te krijgen binnen de Vlaamse Regering. Dat is een van de elementen van de financiering van de federaties in de toekomst. Een van de elementen van de code van goed bestuur is om een plan, een manier van werken binnen een federatie te hebben inzake antidoping. Dit is preventie. Daar zijn we 100 procent mee bezig.

Is alles rozengeur en maneschijn? Neen, natuurlijk niet. Daarom heb ik in september aan het hoofd van NADO en aan Philippe Paquay, hoofd van Sport Vlaanderen, gevraagd om nog een stap verder te kunnen gaan in de professionalisering.

Ik denk dat we daar verder moeten gaan. We evolueren. Antidoping wordt belangrijker.

Laat ons drie dingen doen. Ten eerste, ik zou graag hebben dat er een spreidingsplan komt. Daar moet in staan waarom, wat en hoe gecontroleerd wordt, zodat dit niet in het hoofd van één persoon zit, maar het een procedure is.

Ten tweede, ik zou graag een analyse hebben van het proces dat doorlopen wordt, zodat iedereen weet volgens welk proces de stappen worden gezet voor alles en nog wat, voor de doping, voor het indienen van een klacht, voor de whereaboutscontrole enzovoort. Ik moet het niet doen. Dat is operationeel. Ik

heb gevraagd om in de toekomst professioneler te werk te gaan. Ze hebben daartoe inspanningen geleverd. Bijvoorbeeld rond de procesanalyse hebben ze met een externe gewerkt, er komt een kwaliteitsnorm zoals de ISO-norm, om die procesanalyse te bewaken. We hebben gewerkt rond het spreidingsplan, het zou ongeveer klaar zijn.

Een derde punt dat ik heb gevraagd, is dat ze zich zouden bezighouden met conflictbeheersing. Ik had Yves Defoort gesproken, ik heb naar hem geluisterd. Ik heb gevoeld dat er conflicten waren binnen NADO. Ik heb aan het hoofd gevraagd om iets te doen rond conflictbeheersing. Hoe pak je zoiets aan?

Ik heb de indruk, niet alleen de indruk, alles bewijst dat NADO Vlaanderen goed bezig is, dat er verbetering mogelijk is, maar dat daar de nodige stappen gezet zijn. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

Lionel Bajart (Open Vld): Ik dank u oprecht voor uw antwoord, minister. Dit is weliswaar een zeer moeilijk dossier, maar bovendien is er een zeer grote laag emotionele betrokkenheid bij, wat de zaken natuurlijk niet vereenvoudigt.

Om even in te pikken op de brede sport: absoluut. We moeten blijven inzetten op controles, maar ook op detectie en preventie, ook binnen de brede sport. Daar kijken we in dezelfde richting.

Het waar en het hoe, dat is in de toekomst kijken en ik ben daar absoluut voorstander van. Ik denk nu luidop, we zijn toch maar onder ons. Ik stel me de vraag: zou het niet kunnen, dat we, door ons jarenlang, en misschien te lang, te aligneren aan WADA, we daardoor af en toe de kans hebben gemist om een eigen visie en missie, een eigen Vlaams beleid uit te schrijven? *(Applaus bij Open Vld)*

Joris Poschet (CD&V): Minister, de vergelijking met VDAB gaat niet volledig op. Topsporters zijn soms effectief in dienst van de organisatie die hen eventueel moet controleren en sanctioneren; terwijl werkzoekenden niet in dienst zijn van VDAB. Dat is een zijbedenking.

NADO heeft ondertussen gereageerd. Ik vond die reactie genuanceerder dan wat u nu zegt. Ze vonden dat de kritiek op bepaalde punten misschien wel terecht was. U zegt dat u al enkele zaken in werking hebt gezet. Ik denk dat de grootste uitdaging is om een invulling te geven aan die operationele onafhankelijkheid. We kunnen voor het principe zijn, maar wat betekent dat? Kunnen ze dan zelf mensen aannemen? Kunnen ze zelf richting geven aan de inzet van hun personeel? Er moet uiteraard aandacht zijn voor dopingcontrole bij de breedtesporters. Daarvoor zult u in CD&V altijd een medestander vinden.

Peter Wouters (N-VA): Ik dank u voor uw duidelijk antwoord, minister. Ik ben daar zeer verheugd over. Het is duidelijk dat u niet in paniek bent geschoten toen u gisterenmorgen het artikel las, maar dat u hier al langer mee bezig was. Dat was te horen aan uw antwoord; dat is onderbouwd, we moeten daadkrachtig blijven inzetten op het dopingbeleid, op het preventieve karakter ervan,

Voor ons is gezond en eerlijk sporten nog altijd het leidmotief van elke sporter. We zien u daarvoor een bondgenoot.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp-a): Minister, ik weet al van mijn allereerste vergadering in de commissie Sport dat u hier persoonlijk een heel groot belang aan hecht. Daar kan niemand iets op tegen hebben. Een zuivere sport is nu eenmaal gezonder en uiteraard ook eerlijker. Net zoals mijn collega's van de meerderheid was ik gisteren verbaasd over het nieuws. Er werden al veel vragen gesteld.

Ik wil er misschien nog een klein dingetje aan toevoegen. Vlaanderen heeft binnen Europa altijd een voortrekkersrol gespeeld in de dopingbestrijding. Welk gevolg heeft zo'n artikel volgens u voor ons aanzien?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik verslik me in mijn middagkoffie wanneer ik drie leden van de meerderheid een minister hoor ondervragen over het dopingbeleid, eerst zeer kritisch en dan zeer zalvend. Zo gaat dat in de wereld.

Niet de decreetgeving loopt fout, maar de praktijk. Laten we elkaar diep in de ogen kijken. Ik zeg al anderhalf jaar hetzelfde. De operationele autonomie is niet gegarandeerd. En laten we eerlijk zijn: ook WADA kent de regeltjes niet en weet niet hoe de Vlaamse administratie in elkaar zit. Bloso controleert atleten die bij hen in dienst zijn. Dat is de realiteit. Nu moet u mij eens verklaren hoe rechter en partij dan uit elkaar worden gehouden. Ik wil nog geloven dat er een operationele scheiding is, maar we moeten niet alleen atleten betrappen, maar ook voorkomen dat ze doping nemen. We moeten de samenleving sensibiliseren. U hebt voorbeelden gegeven van federaties en van de trainersschool, maar we moeten ook blijven inzetten op de brede sport. De problemen bij bodybuilding en soortgelijke sporten zijn ook zeer groot. Aan doping zit namelijk ook een gezondheidsaspect en niet alleen een sportvervalsend aspect.

Vraag een hervormde NADO om een beleid op te stellen en geef hun de zegen en de operationele autonomie om aan sensibilisering te doen, aan educatie en aan controle, maar dan vanuit een beleidsvisie en niet occasioneel, zodat we geen farces meer hebben zoals met onze zevenkampster en onze tienkamper die dan plots kanker bleek te hebben. Een beleid, daar dring ik dus op aan.

Minister Philippe Muyters: Over Thomas Van der Plaetsen hebben we het in de commissie gehad, dus dat punt sla ik over. Het is een heel belangrijk punt, maar ik denk niet dat daar de zwaarste fouten zijn gemaakt, verre van. Intussen heeft WADA de medische controle van iemand die daarmee wordt betrap, op mijn vraag aangepast.

Ik ben ervan overtuigd dat NADO een eigen visie heeft, maar ik heb gevraagd die ook op papier te zetten. Maak een spreidingsplan, zodat de dingen niet alleen in iemands hoofd zitten, maar ook op papier staan. Dan kunnen er afspraken worden gemaakt en kan er een dialoog worden gevoerd. Maak een procesanalyse. Welke procedure volg je om iemand te controleren? Hoe doe je bepaalde dingen? Zet dat op papier en maak er een kwaliteitsnorm van. Dat is de beste garantie. In september vorig jaar heb ik gevraagd om die visie op papier te zetten en er een document van te maken waarover we kunnen discussiëren, en dat gebeurt nu.

Ik grijp niet in in het operationele. Dat wil ik heel duidelijk maken. Ik grijp niet in in de aanwervingen van controleartsen. Er zijn vandaag 25 controleartsen en 5 artsen buiten competitie. Bij het aanwijzen van deze mensen grijp ik nergens in. NADO regelt dat allemaal zelf, voor honderd procent. Ik wil u gerust diep in de ogen kijken, mijnheer Caron. Ik garandeer het u en ik weet dat het zo is. Er zijn 'Chinese walls', maar een club van elf heeft er belang bij dat ze ook op een backoffice zoals die van Sport Vlaanderen een beroep kunnen doen. Geen inmenging, maar wel vragen stellen over inhoud. Ik ben zeker dat het zo gebeurt, ik weet dat het zo gebeurt, die 'Chinese walls' zijn er, en hadden we het anders gedaan, dan waren we nu allicht met dezelfde kritiek geconfronteerd. Ik zie niet in wat dat had kunnen veranderen.

Het is ook heel raar. In het interview zegt Yves Defoort enerzijds dat de heer Cooman veel te veel alleen te zeggen heeft en anderzijds dat we hem nog meer autonomie moeten geven. Hij moet wel weten wat hij wil. Ik heb de keuze

duidelijk gemaakt. Er is operationele onafhankelijkheid, net zoals bij Fons Leroy bij VDAB, hoewel de vergelijking niet helemaal opgaat. Philippe Paquay sluit nu de contracten met de topsporters en andere mensen doen de controle. Dat is echte operationele autonomie.

Ik ben het volledig met u eens. Het is niet het doel de sporter te pakken. Het is vooral het doel dat een eerlijke sporter een eerlijke kans krijgt. Dat is de basis van alles. Ik ben het ermee eens dat er zeker op het operationele vlak, op het vlak van de combinatie van klantvriendelijkheid met 'neen aan doping', met geen tolerantie op het vlak van doping, nog werk te doen is. Ik ben het daar helemaal mee eens, maar ik hoop dat de plannen die ik heb gevraagd en waarvan men me gezegd heeft dat ze nu worden afgerond, de organisatiestructuur zullen versterken, intern, zodat niet alleen de hoofddokter die in NADO aanwezig is, maar bijvoorbeeld ook de controleartsen, de artsen buiten competitie, allemaal eenzelfde stramien volgen. Dat zal de visie, het beleid en de onafhankelijkheid versterken. Ik ben ervan overtuigd dat we niet achterlopen.

Er is zeker reputatieschade. Zoiets is nooit goed. We hebben het geluk dat niet iedereen Nederlands kent en niet iedereen de kranten kan lezen. Dat is soms een voordeel. Ik ben er wel van overtuigd dat de resultaten die we boeken, niet de resultaten die ik heb vermeld maar degene die Peter Van Eenoo heeft vermeld, zullen bovendrijven in plaats van één getuigenis van iemand die het waarschijnlijk goed bedoelt maar die de essentie van de zaak heeft gemist. Ik heb niet gezegd dat er niets te verbeteren valt. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat dat wel het geval is, maar we pakken het aan. Het zal nog verbeteren in de toekomst, maar NADO Vlaanderen is op dit moment geen ziek kind.

Lionel Bajart (Open Vld): Uiteindelijk hebben we het gehad over wie, waarom, wanneer er wordt gecontroleerd. Dat is zeer belangrijk. Dat is de diagnose. Daarmee zijn we bezig.

Wat ik vooral belangrijk vind, is het hoe en het wat van controles. Daarover heeft u het gehad. Het is ook de bedoeling om operationeel niet de schoonmoeder te zijn van de administratie. Dat is de remedie. Vragen daarbij zijn: hoe zal dat in zijn werk gaan en hoe kunnen wij de administratie helpen? Minister, om daaraan te werken vindt u in mij en in mijn fractie een bondgenoot.

Joris Poschet (CD&V): De ideale situatie zou inderdaad zijn dat we naar een ISO-kwaliteitsnorm evolueren. Het is trouwens zo dat de buitenlandse voorbeelden die die norm hebben, het zeer goed doen. We hebben er nu voor gekozen om het wat in te kantelen in de administratie, maar dan moeten we er ook voor zorgen om dat zo onafhankelijk mogelijk te houden. We rekenen daarvoor op u om een duidelijk kader op papier te zetten dat bepaalt wat de operationele onafhankelijkheid precies inhoudt. Ik doe ook nog een oproep om werk te maken van preventie van doping en van eerlijk sporten. Het zou niet slecht zijn mocht daar een campagne rond komen. Dat zou zowel voor het sporten als voor de gezondheid een meerwaarde zijn.

Peter Wouters (N-VA): We hebben opnieuw bewezen dat we allemaal dezelfde belangen dienen. Heel het parlement volgt u in uw redenering dat we moeten zorgen voor een goed sportklimaat in Vlaanderen. Laat dat de les zijn die we uit een misplaatste wake-upcall trekken. Het is een materie die ons altijd zal en moet beroeren. Daar moeten we van uitgaan. We moeten er steeds aan blijven werken. Daar volg ik u in.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Vlaamse inbreng in het convenant voor de antibioticareductie in de diergeneeskunde

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Vorige week werd het BelVet-SAC rapport 2015 voorgesteld. Dat is een jaarlijkse rapportage waarin de verkoop van antibiotica voor diergeneeskunde in kaart wordt gebracht.

Daaruit blijkt dat voor 2015 een reductie is verwezenlijkt van 4,7 procent ten opzichte van een teleurstellend jaar 2014 en dat toch al een reductie van 15,9 procent is verwezenlijkt ten opzichte van het nuljaar 2011. Op diezelfde dag werd ook een belangrijk convenant ondertekend door de federale minister van Volksgezondheid Maggie De Block en de federale minister van Landbouw Willy Borsus en alle betrokken partners die bij het antibioticagebruik in de diergeneeskunde en de dierhouderij zijn betrokken.

Alle partners scharen zich achter dit convenant en beogen dezelfde doelstelling, namelijk een reductie van ongeveer 50 procent tegen 2020 van het antibioticagebruik en 75 procent van het kritische antibioticagebruik. Zeer belangrijk in dit convenant is dat alle partners beseffen dat er een versnelling hoger moet worden geschakeld om die beoogde doelstelling te halen. Wanneer we het convenant bekijken, zien we dat een aantal doelstellingen zijn gericht op de regio's. Ook Vlaanderen heeft een taak in het behalen van de in het convenant beoogde doelstellingen.

Minister, in welke mate werd Vlaanderen betrokken bij dit convenant? Welke taken zal de Vlaamse overheid opnemen om de beoogde doelstellingen te halen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We hebben dit belangrijk thema al vaak besproken in de commissie Landbouw. De drie gewesten zijn niet betrokken bij dit convenant en dat is ook logisch. Ik heb dat al meermaals herhaald in de commissie. Als we dit convenant bekijken, dan stellen we vast dat er geen enkel raakvlak is met een gewestelijke bevoegdheid. Het is een pure federale bevoegdheid. Vlaanderen doet natuurlijk wel zelf een aantal zaken binnen zijn bevoegdheden en houdt zich bezig met demonstratieprojecten, onderzoek en voorlichting. Dat zijn drie aspecten die voor Vlaanderen heel belangrijk zijn in de strijd tegen het antibioticagebruik. Op dat vlak nemen wij onze verantwoordelijkheid. Het is goed dat ook de federale ministers de handen uit de mouwen steken en het antibioticagebruik willen aanpakken.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, u hebt gelijk dat het antibioticagebruik ook de dierengezondheid betreft en een federale materie is. Vlaanderen beschikt echter over meerdere bevoegdheden zoals opleiding, communicatie, sensibilisering, informatie, onderzoek, preventie en hygiënische bedrijfsvoering waarbij Vlaanderen sturend kan optreden. Ik beseef ook dat binnen dit convenant autorregulatie het systeem blijft om de aanpak te verwezenlijken. Coregulatie wordt echter de stok achter de deur. Mijns inziens kan ook Vlaanderen sturend optreden via bijvoorbeeld het Vlaams Landouwinvesteringsfonds (VLIF).

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, het gaat hier inderdaad vooral over een federale bevoegdheid, maar iedereen weet dat de relatie tussen antibioticagebruik en de staat van gezondheid van de landbouwsector heel nauw is. Ik sluit me aan bij de vraagsteller om in de toekomst ook het punt van de antibioticaresistentie die bedreigend is voor mens en dier blijvend aan te pakken via sensibilisering, via

artikels en via alle mogelijke kanalen. Deze problematiek is immers zeer ernstig. Er is een kleine daling jaar na jaar behalve dat ene jaar maar er is nog een lange weg te gaan. Als we een kwaliteitsvolle en gezonde voeding willen, dan moet Vlaanderen daar nu op in zetten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Een verdere daling van het antibioticagebruik in de veehouderij is bijzonder belangrijk. Het goede nieuws is dat opnieuw een stap vooruit wordt gezet via dit convenant. Dit is uiteraard een federale materie zoals de minister heeft herhaald, maar Vlaanderen heeft ook zijn verantwoordelijkheid op het vlak van sensibilisering en bewustmaking.

Het meest fundamentele voor mij is dat de sector zelf verdere stappen vooruit zet: de veevoederindustrie, dierenartsen, veehouders, landbouworganisaties. Met dit nieuwe convenant geven ze daar opnieuw blijk van.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Het nieuwe AMCRA-rapport (Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals) stelt positieve maar ook negatieve zaken vast zoals de stijging van het gebruik van kritische antibiotica. Vanuit mijn fractie wil ik mevrouw Vermeulen ondersteunen. Vorig jaar hebben we daarover in dit halfroond een resolutie goedgekeurd. Ik denk dat Vlaanderen daar een belangrijke rol in kan spelen ondanks het feit dat het gaat over federale materie.

Ik wil nog specifiek ingaan op één facet uit de resolutie, namelijk de sensibilisering van de dierenartsen en een meer rigoureuze aanpak in hoe zij voor-schrijven. Wij ondersteunen dus de vraag van collega Vermeulen om daar vanuit Vlaanderen de nodige stappen in te zetten.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik herhaal dat het convenant over zuiver federale thema's gaat. Het is bijzonder goed dat men dat convenant daar heeft afgesloten. Binnen onze bevoegdheden doen wij ook heel wat. Dat heb ik al verschillende malen gezegd in de commissie. Wat ook al vaak aan bod is geweest, collega Vermeulen, is dat stalinvesteringen die leiden tot een betere hygiëne en die het antibioticagebruik terugdringen, heel actief ondersteund worden vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Wij geven dus nu al middelen en subsidies aan die investeringen.

Daarnaast hebben we ook heel specifieke voorlichtingssessies, waarin we ons richten op de veehouders en waar we externe sprekers uitnodigen om specifiek voorlichting te geven aan de veehouders. Er zijn ook demonstratieprojecten, waarbij we tonen wat de goede praktijk is, hoe je het beter kunt doen met minder antibioticagebruik. Dat gebeurt ook in Vlaanderen.

Een laatste punt zijn de onderzoeksprojecten, die mee ondersteund en gefinancierd worden vanuit Vlaanderen, binnen het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), onze onderzoeksinstelling rond land- en tuinbouw, die ook heel sterk focust op minder antibioticagebruik.

Het is dus zeer goed dat dat convenant er is. Het is een federale bevoegdheid, van Volksgezondheid en het Federaal Voedselagentschap. Binnen onze Vlaamse bevoegdheid is dat voor ons ook een punt. We hebben trouwens de heel mooie resolutie vanuit het parlement, die wij ook met hart en ziel uitvoeren. Alle Vlaamse aspecten nemen wij ook bijzonder au sérieux. Daar nemen wij ook onze verantwoordelijkheid.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik denk dat iedereen het ermee eens is dat de sleutel tot succes sensibiliseren is. Een van de krachtlijnen van AMCRA is onder

meer sensibiliseren tot vervelens toe. Ook ikzelf zal op die nagel blijven kloppen: sensibiliseren tot vervelens toe. Ik zal tot vervelens toe op die nagel kloppen, want ik vind dat Vlaanderen toch nog een kleine versnelling hoger mag schakelen. (*Applaus bij de N-VA en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van de bouwvergunning voor het winkelcomplex Uplace door de Raad voor Vergunningsbetwistingen

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vernietiging van de bouwvergunning voor het winkelcomplex Uplace door de Raad voor Vergunningsbetwistingen

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, in 2011 heeft de toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening, minister Muyters, een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd voor het Uplace-project. Vijf jaar later, deze week, werd die vergunning door de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigd.

Dat zegt veel over het verloop dat dit dossier al gekend heeft. Er is al zo'n tien jaar sprake van Uplace, maar op het terrein is er nog altijd niets gerealiseerd. De steun voor het project neemt dan ook stelselmatig af. Waar er in het begin nog her en der iemand gevonden werd die het project een warm hart toedroeg, zit op dit moment de sympathie voor Uplace ver onder het vriespunt.

Er klinkt dan ook vanuit verschillende hoeken de roep om hier nu eindelijk eens een streep onder te trekken, zowel bij werkgeversorganisaties als bij lokale besturen in de regio rond Machelen, en zelfs bij alle politieke partijen, ook hier bij de meerderheidspartijen in dit halfroond. We zouden een hele namiddagzitting kunnen vullen met citaten van leden uit de meerderheid die dit project hebben afgeschreven. De heer Somers, fractieleider van Open Vld, is een van die stemmen, die nu weliswaar ongetwijfeld een strategische plaspauze neemt.

Minister, quid nunc? Wat nu? Gaat u de lijdensweg van dit ten dode opgeschreven project nog langer rekken of trekt u er eindelijk de stekker uit?

De voorzitter: Mijnheer Janssens, ik zou wel eens willen weten hoe een strategische plaspauze eruitziet. (*Gelach*)

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, we zouden inderdaad uren kunnen vullen met het hele relaas van de geschiedenis van dit dossier. Het is bij uitstek het dossier van een lange geschiedenis, een lijdensweg van bezwaren, vernietigingen en procedures tegen het project.

Gisteren nog heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de bouwvergunning vernietigd. Door de vernietiging van de bouwvergunning is meteen ook de milieuvergunning, die u pas op 23 juni had afgeleverd, geschorst. Voor de socio-economische vergunning wordt deze middag dan weer over een ontwerp van decreet gestemd dat daar een achterpoortje voor creëert.

Maar daarbij komt ook nog eens dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) momenteel voor beroep voorligt bij de Raad van State en de kans niet onbestaande is dat een arrest van de Raad van State het GRUP opnieuw zal

vernietigen. Dat is toch waar degene die nu een strategische plaspauze neemt, fractieleider Bart Somers, op hoopt. Dat heeft hij letterlijk met die woorden gezegd.

Minister, om een lang verhaal kort te maken: het ziet ernaar uit dat Uplace terug naar af is. Kunt u ons vertellen wat de implicaties zijn van de vernietiging van de bouwvergunning van Uplace door de Raad voor Vergunningsbetwistingen voor het verdere verloop van het dossier? Daar kijken wij naar uit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik heb net als jullie in de pers vernomen dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen een uitspraak heeft gedaan omtrent de bouwvergunning van de nv Uplace. Ik heb ook de uitspraak gelezen op de website. Zoals iedereen ondertussen wel weet, zegt de uitspraak dat het feit dat het GRUP, waar de vergunning op gebaseerd was, ondertussen vernietigd is, een ontbreken van een rechtsgrond is. Op basis daarvan wordt de bouwvergunning vernietigd.

Als men mij nu vraagt hoe het nu verder gaat, is het afwachten of de aanvrager van de bouwvergunning al dan niet een nieuwe vergunning aanvraagt. Daar moeten we dus op wachten. Ik heb in de pers vernomen dat dat de intentie zou zijn.

Collega Janssens, ik ben wel een beetje verbaasd over uw vraag. U zegt: trek er de stekker uit. Ik ga ervan uit dat wij in een rechtstaat leven en dat we de procedures, zoals ze bestaan en zoals ze hier in het parlement goedgekeurd zijn, moeten respecteren. Het is het recht van iedereen om al of niet een nieuwe aanvraag in te dienen waarbij het traject wordt doorlopen op een correcte manier, ook juridisch correct, op basis van de procedures zoals die door het parlement zijn goedgekeurd, net zoals alle andere dossiers. Dat is wat wij moeten doen vanuit de Vlaamse Regering. Dat is wat wij moeten respecteren. Dat is wat ook zal gebeuren als er eventueel een nieuwe aanvraag wordt ingediend.

Collega Segers, u vraagt naar de implicaties, maar u hebt ze zelf doorlopen in uw vraagstelling. De bouwvergunning is er niet, die is vernietigd. De milieuvergunning is inderdaad geschetst, want die hangt af van de bouwvergunning. Dat is vandaag de stand van zaken. Voor de rest moeten we afwachten wat de procedures zullen uitwijzen.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, u zult niet moeten afwachten, u weet wel beter dan dat. Die nieuwe bouwvergunning zal intussen wel aangevraagd zijn.

U moet trouwens, als u even tijd hebt in het zomerreces, maar eens surfen naar de website van Uplace zelf en kijken naar een filmpje van de CEO waarin hij zegt: 'We beschikken over alle vergunningen om met de bouw van Uplace te starten; nog dit jaar, in 2016, zullen wij de spade in de grond steken.' De gedecideerdheid en de zelfverzekerdheid waarmee die man dat zegt, lijkt alleen maar de stelling van UNIZO te onderschrijven of zelfs te versterken, weinig vertrouwen te hebben in de onafhankelijkheid van de Vlaamse Regering. UNIZO zegt dat na elke vernietiging – en zo zijn er al heel wat geweest – de regering onverstoort voortgaat. "De onverzettelijkheid waarmee men Uplace wil doordrukken, is hallucinant."

Minister, dan is het toch maar normaal dat wij hier de vraag stellen waarom u halsstarrig blijft vasthouden aan een dergelijk project dat door niemand nog gewenst wordt. Waarom laten Open Vld en CD&V zich onder druk zetten door de N-VA om met dit dossier verder te gaan? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Katia Segers (sp.a): Inderdaad, de bouwvergunning is gewoon al opnieuw aangevraagd. Gisteren was er grote consternatie bij deze beslissing. Velen

reageerden verheugd, maar er was maar één man die bijzonder op zijn gemak was, die zeer rustig was, en dat was de CEO van Uplace. Die zei simpelweg: 'Oh, maar dat is maar een juridische formaliteit, wij krijgen sowieso die nieuwe bouwvergunning die we hebben aangevraagd, dat komt sowieso in orde.' Hij heeft zes keer in het interview benadrukt dat hij dat doet met steun van de voltallige Vlaamse Regering.

Minister, wij vragen ons ook af waar die halsstarrigheid vandaan komt. Welke deal is er met de Vlaamse Regering dat u zo blijft vasthouden? We wisten dat u opnieuw met het argument van de rechtszekerheid zou komen. Rechtszekerheid is er ook voor al die gemeenten en instanties die een bezwaar hebben ingediend en gelijk hebben gekregen, al meerdere keren. Ook voor hen moet er rechtszekerheid zijn. Rechtszekerheid zou betekenen dat u op dit moment tegen de heer Verhaeghe zegt: 'Sorry, we hebben alles gedaan wat in onze mogelijkheden ligt, maar nu is het genoeg, het lukt niet, trek gewoon een streep onder dit project'. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, hoeveel negatieve adviezen heeft een project nog nodig? We hebben deze morgen de discussie gevoerd over het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid. Iedereen is het erover eens – bijna kamerbreed, denk ik – dat de toekomst van Vlaanderen er een is waar de stedelijke en gemeentelijke handelskernen worden versterkt. Dat staat in uw ontwerp van decreet dat straks wordt goedgekeurd. We hebben deze morgen gezegd dat er geen winkelcentra bijkomen die perifeer liggen. Dat brengt allerhande problemen met zich mee, inzake mobiliteit en luchtkwaliteit, en het zuigt ook nog de handelskernen leeg. Dat zorgt voor een zeer grote druk op Vlaanderen zoals wij ernaar kijken.

In het ontwerp van decreet dat straks wordt goedgekeurd zou Uplace er niet eens door geraken. Met andere woorden, minister en Vlaamse Regering, herwin uw geloofwaardigheid in dit dossier en trek nu eindelijk een streep door Uplace. Maak duidelijk dat dit niet het Vlaanderen is waar u en wij voor staan. Zolang u dat niet doet, blijft uw politiek ongeloofwaardig. U stapt mee in de waanzin van één projectontwikkelaar. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

Christian Van Eyken (UF): De oppositie tegen het project van Uplace wordt elke dag groter. Overal hoor je dat er negatieve adviezen zijn. Het wordt nu tijd om te stoppen met alle investeringen om toch maar dat Uplace-gedoe uit de grond proberen te stampen. In welke mate heeft de Vlaamse Regering zich verbonden met de mensen van Uplace om de weg te effenen zodat alles in het werk wordt gesteld opdat Uplace er zou komen? Vanmorgen hadden we het over een decreet waarin in een afwijking is voorzien en alles wordt gedaan zodat Uplace er zou komen.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Segers, u verwijst naar de lokale besturen die allemaal tegen het project zouden zijn. Misschien kent u de gemeente Machelen, waar uw partij verantwoordelijkheid draagt. In de pers vernam ik dat de gemeente Machelen het bijzonder jammer vindt dat de bouwvergunning is vernietigd. U bent toch wel bijzonder selectief in wat u hier zegt.

Mijnheer Rzoska, ik heb van u absoluut geen lessen te leren in geloofwaardigheid. Ik heb het verslag van deze ochtend nog eens goed gelezen. U hebt letterlijk gezegd: "Ja, we zijn als partij tegen NEO en tegen Docks" – twee grote shoppingcentra – "maar we zaten in de Vlaamse Regering toen dat werd goedgekeurd en we voeren dat heel loyaal uit." Zwijg dus alstublieft over geloofwaardigheid,

want u hebt daar een uitspraak gedaan die aantoont hoe u zelf redeneert. *(Applaus bij de meerderheid)*

Collega's, ik word hier ondervraagd over wat op de website staat van private partners, waar ik niets mee te maken heb, en over uitspraken die door private personen zijn gedaan. De taak van de Vlaamse Regering en mijn taak als Vlaams minister van Ruimtelijke Ordening en van Leefmilieu is ervoor te zorgen dat procedures correct worden nageleefd. Dat is het enige wat we kunnen doen en het is de taak die we hebben.

Collega Rzoska, het klopt niet dat er niet anders dan negatieve adviezen zijn. Ik ben vorige week nog ondervraagd door collega Sanctorum over de milieuvergunning. Ik heb toen ook gezegd dat er zes positieve adviezen zijn en één negatief. Op basis van alle stukken in dat dossier wordt er dan geoordeeld en een beslissing genomen.

Het is nu aan de initiatiefnemer om al of niet een nieuwe vergunning aan te vragen. We zullen dan correct, zoals we dat in alle andere dossiers doen, de procedures doorlopen. Dat is vandaag de stand van zaken. Ik kan en zal ook niet vooruitlopen op enige uitspraak. Dat zou niet correct zijn en dat zou ook aanleiding kunnen geven tot eventuele juridische bezwaren of vernietigingen. Ik ga dat dus niet doen.

Ik vind het belangrijk dat de procedures, zoals ze hier in het parlement zijn goedgekeurd, correct worden gevolgd. Dat is wat deze Vlaamse Regering doet. Op deze manier proberen wij ook voldoende rechtszekerheid te geven aan iedereen die in Vlaanderen initiatief wil nemen.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, de parlementsleden van de meerderheid hebben bij deze vragenronde gezwegen, en dat is vooral in het geval van CD&V en Open Vld veelzeggend. Zij roepen wel luid in de pers dat ze tegen Uplace zijn om hun lokale achterban te dienen, maar waar de beslissing moet worden genomen, hier in het Vlaams Parlement, geven ze niet thuis.

Minister, het is de vraag waarom u hier mordicus mee wil doorzetten. Het is heel voorspelbaar welke weg het zal opgaan of zal blijven opgaan. Ofwel worden hier in het Vlaams Parlement de komende jaren en allicht ook in de volgende legislatuur vragen gesteld over nieuwe schorsingen, nieuwe vernietigingen enzovoort. Ofwel zullen hier vragen worden gesteld over de grote mobiliteitsknoop op de Brusselse Ring, of, indien Uplace alsnog zijn zin zou krijgen, over het faillissement van lokale handelaars. Er is geen goede kant aan dit dossier. Zet het stop. Overtuig vooral uw coalitiepartner N-VA om hier niet mee verder te gaan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Katia Segers (sp.a): Minister, mijn partij wordt hypocrisie verweten. Ik wil daar twee dingen over zeggen. Ten eerste, de hypocrisie zit aan de kant van de Vlaamse Regering. Er is dadelijk een stemming over een ontwerp van decreet dat tot doel heeft de handelskernen te versterken. Er is een visienota van deze Vlaamse Regering die hetzelfde doel heel expliciet en ambitieus naar voren schuift. Maar wat u doet met het doorzetten van Uplace, is net het tegenovergestelde. Waar zit de hypocrisie? Ten tweede, u verwijst naar Machelen. Ik stel hier als Vlaams volksvertegenwoordiger de vraag aan een Vlaamse minister. Het gaat over uw verantwoordelijkheid. Het gaat niet over lokale projecten. Het gaat over uw verantwoordelijkheid waarover ik u vandaag een vraag stel.

Alstublieft, stop de lijdensweg van dit project. Studenten aan de universiteit kunnen ook niet eeuwig herexamen doen. Op een gegeven moment zeggen wij: zoek iets anders, zoek iets beters. Het tijdstip is gekomen om te zeggen: "Mijnheer Verhaeghe, het is genoeg geweest. We kunnen niet op tegen de stroom van bezwaren en protesten." We moeten dit project dat dateert uit het verleden, stoppen en kijken naar een toekomstgericht project dat goed is voor de handel en dat geen pijn doet aan de mobiliteit. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stand van zaken van het aangekondigde actieplan Gecoördineerd Vrijwilligersbeleid en de aanpak van de regulitis in de sector

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, gisteren kopte een krant dat een op vier verenigingen de komende vijf jaar kopje onder dreigt te gaan. Verenigingen hebben dat over hun eigen toekomst in een vrij grootschalig onderzoek waarin de Universiteit Antwerpen participeerde en dat ging over het middenveld in heel wat Europese landen. De onderzoekers geven ook wel onmiddellijk aan dat het traditionele middenveld niet zomaar plotsklaps zal verdwijnen, maar cijfers van een op vier verenigingen die twijfelen aan hun eigen toekomst, moeten ons toch alarmeren.

Uit die studie is gebleken dat er heel wat elementen zijn die oorzaak kunnen zijn van die ongerustheid: de financiële onzekerheid, de noodzaak aan investeringen in technische ondersteuning in de sociale media, hoe omgaan met diversiteit, het veranderde engagement van vrijwilligers, maar zeker ook wel de regulitis.

Het was vooral dat laatste element dat mij eraan deed herinneren dat u, als coördinerend minister voor het vrijwilligersbeleid, ons begin dit jaar de belofte hebt gedaan om voor de zomer te komen met een actieplan om het verenigingsleven en de vrijwilligers beter te ondersteunen.

Minister, hoever staat u met uw actieplan? Wanneer mogen we dat verwachten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik dank u voor de vraag. Het onderzoek waarnaar u verwijst, baart mij ook enige zorgen. We kunnen het relativiseren – maar dat zou geen goede zaak zijn – door te zeggen dat de verenigingen hun eigen hinderissen en hun kans om er het bijltje bij neer te leggen de komende jaren, inschatten. We moeten zien welk beleid we daar nu tegenoverstellen.

Het gaat niet alleen over regulitis. Zoals u zegt, is het veel breder. Het gaat ook over de vergrijzing binnen en van verenigingen. Dat is altijd een uitdaging. We zien – en u weet dat ook – dat er aan de onderkant van de piramide zeker nog veel beweging is. Dat ervaren we ook telkens met de nieuwe aanvragen van verenigingen en bewegingen om te worden erkend. Er zijn dus twee geluiden.

Ik wil me de komende dagen graag wat dieper over het onderzoek buigen en ondertussen ook uw vraag beantwoorden.

Er is de voorbije maanden inderdaad hard gewerkt door de administratie, het Steunpunt Vrijwilligerswerk en de Verenigde Verenigingen met de verschillende onderdelen van de administratie Integratie, Welzijn, Armoedebestrijding, maar ook Jeugd, Sport, Cultuur, Onderwijs, Mobiliteit en Openbare Werken. Binnen al die deeldomeinen willen we bekijken wat de hinderpalen zijn die een gezond verenigingsleven en een goed vrijwilligersengagement tegenhouden en wat we daaraan kunnen doen. Het gaat over de drie assen: wat betekent dat voor hun statuut? Hebben zij voldoende informatie? Komen ze te veel regeltjes tegen?

Wij leggen daar op dit ogenblik de laatste hand aan. We zullen met andere woorden wel degelijk onze timing nakomen. Het is de bedoeling dat de minister-president en ikzelf voor de zomer bekijken welke acties we op basis van al die

input kunnen nemen op korte, middellange en lange termijn, om op die manier daadwerkelijk, wanneer er een woud van regeltjes is, daarop in te hakken en ervoor te zorgen dat het verenigingsleven in Vlaanderen – of het nu het grote middenveld is of lokale verenigingen – een goede toekomst tegemoet gaat.

Kortom, we zijn bijna klaar met ons huiswerk. Geef ons nog even geduld. Voor het zomerreces zouden wij u en hopelijk ook het Vlaamse verenigingsleven toch een beetje blijer moeten kunnen maken.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u. Ik hoop vooral dat u het verenigingsleven blijer zult kunnen maken. Ik denk dat u dat kunt doen met een actieplan waarin een aantal heel concrete acties staan. U hebt aangegeven dat er acties zijn op korte en lange termijn. Waarschijnlijk zijn die er niet alleen binnen uw eigen bevoegdheden, maar ook breder op het Vlaamse niveau. Ook de lokale overheid en de federale overheid zullen daarin een rol te spelen hebben.

Het is zeer belangrijk dat we nu overgaan tot acties. We kennen bijvoorbeeld het boekje van de Jeugdraad over hoe we moeten omgaan met die regulitis. Anderzijds zien we Europa af en toe om de hoek komen kijken. De Verenigde Verenigingen zeggen bijvoorbeeld dat we moeten opletten wat er daar gebeurt. Het is nu het moment om een aantal acties vast te nemen. De cijfers zijn, zoals u hebt aangehaald, inderdaad alarmerend. We moeten daarover niet dramatisch doen, maar actie is op dit moment wel absoluut noodzakelijk.

Er was verder iets in de studie dat mij verraste, namelijk het dreigende van het omgaan met sociale media. U bent ook minister van Media. Ik vind dat dat element dus ook wat bijzondere aandacht van u mag verwachten.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Inderdaad, deze Vlaamse Regering wil veel aandacht besteden aan de vrijwilligers. Zo stond het bijvoorbeeld vermeld in het regeerakkoord. Het is ook wel logisch dat een gemeenschapspartij als de onze daaraan veel aandacht wil besteden.

Het huiswerk is inderdaad bijna af. U zegt dat er de laatste hand aan wordt gelegd. Daar zijn wij natuurlijk blij mee.

Verder wil ik nog benadrukken dat de collectieve verzekering echt belangrijk is. Daarover heb ik al een vraag gesteld in de plenaire vergadering.

Het expertisecentrum zou verder het best wat meer armslag krijgen. Ik hoop dat we dat ook kunnen realiseren.

Wat mevrouw Bastiaens zegt over de regulitis, klopt. Voor een stuk ligt die echter ook op het federale niveau. Ik denk dat we op dat vlak zeker tot een akkoord kunnen komen met de collega's van het federale niveau.

Voor mij is het ook belangrijk dat we bij maatregelen die de regering in de toekomst zal nemen, zeker in sectoren waar veel vrijwilligers actief zijn, steeds bekijken of die maatregelen een soort van 'vrijwilligersvriendelijkheid' met zich meedragen. We moeten daarop letten, zodat we de vrijwilligers het leven niet moeilijker maken dan het is. We wachten dat in elk geval af. Ik kijk met heel wat enthousiasme uit naar het actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): De studie van de professoren Beyers en Heylen levert ontvutsende resultaten op. Een op de vier ngo's, vakbonden, sportfederaties en verenigingen zeggen dat ze vrezen dat ze binnen vijf jaar de boeken zullen moeten

neerleggen. Ze trekken heel duidelijk aan de alarmbel. Mijn collega's verwijzen naar de Vlaamse en federale regulitis, of naar de rol van de sociale media, waarin meer geïnvesteerd moet worden. Maar de voornaamste oorzaak volgens de onderzoekers is natuurlijk dat er minder geld is. De afgelopen twee jaar is er precies in dat belangrijke middenveld, dat toch de humus is van onze samenleving, zo zwaar gesnoeid dat wij daar nu heel duidelijk de effecten van zien. We zien ze bloeden.

Minister, vorige week hadden we de discussie over de cultuurorganisaties. Het wordt heel erg tijd dat u opnieuw het vertrouwen wint van de sector en perspectief biedt, en hoop dat het beter wordt.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Segers, ik zou het onderzoek niet willen reduceren tot alleen maar de financiële onzekerheid. De enen zeggen dat het dit is, de anderen wijzen op iets anders. Mevrouw Bastiaens heeft het over de regulitis. Er zijn verschillende elementen die het bestaan van een vereniging of een middenveldorganisatie niet gemakkelijker maken. Het is belangrijk om daarin de nuance te bewaren. Ik heb u beiden goed gehoord, met de oorzaken die u aangeeft.

Mijnheer Meremans, het is zeker de bedoeling dat een aantal elementen die u hebt opgenoemd, terug te vinden zullen zijn in het actieplan.

Ik kom dan terug bij de duidelijke vraag van mevrouw Bastiaens naar concrete acties. Nu is er inderdaad lang genoeg huiswerk gedaan. Het probleem is dat je niet aan alle elementen uit het onderzoek en het minidebat dat we hier hebben, kunt beantwoorden. Je moet altijd kiezen waar je het eerst mee begint. Dat heeft het platform gedaan zoals ik het daarnet heb beschreven. Daarmee kunnen we aan de slag. We zullen niet alles tegelijk kunnen doen, maar we kunnen onszelf toch doelstellingen opleggen die we binnen de zes maanden of binnen het jaar en verder moeten kunnen halen. Dat is de bedoeling van de oefening, daar wil ik mij absoluut voor inzetten. Wat betreft het specifieke zwakke punt dat een aantal verenigingen bij zichzelf zagen in verband met socialemediagebruik, wil ik ook wel eens zien hoe het Kenniscentrum voor Mediawijsheid daarin een rol kan spelen. Zij moeten nu net op die twee doelgroepen werken: enerzijds de intermediairen, de trainers, de vormingsverantwoordelijkheden, maar anderzijds toch ook meer het grote publiek. Ze moeten bekijken hoe ze sommige mensen, als dat nodig is, toch meer over de digitale kloof heen kunnen trekken.

Normaal gezien komen er binnen enkele dagen, slash binnen twee weken, duidelijke acties samen met de minister-president om het vrijwilligersleven in Vlaanderen sterker te ondersteunen.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, dank u. Ik kijk uit naar uw actieplan, maar nog veel meer naar de concrete acties. Ik hoop dat u naast dat actieplan ook verder werk zult blijven maken van een verenigingsvriendelijk klimaat in Vlaanderen.

Ik wil nog een bijzondere oproep doen. Ik denk dat het ongelooflijk belangrijk is in het kader van de zekerheid voor de verenigingen, dat de gemaakte afspraken voor wie dan ook absoluut gehonoreerd worden op korte en op lange termijn.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Francesco Vanderjeugd aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een eventuele campagne bij sportclubs voor het aankopen van ethisch verantwoorde en duurzame sportkledij

ACTUELE VRAAG van Grete Remen aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de beleidsmaatregelen van de Vlaamse Regering met betrekking tot duurzaam textiel in Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, drie jaar geleden gebeurde in Bangladesh een verschrikkelijk drama: het Rana Plaza stortte in, wat de dood van meer dan duizend werknemers betekende. Het waren mensen die in mensonwaardige omstandigheden onze kleren maakten.

De wereld, en ook wij, waren enorm geschokt. Kamerbreed is hier een resolutie aanvaard opdat Vlaanderen werk zou maken van de verkoop van ethisch textiel in Vlaanderen.

Het onderzoek van Test-Aankoop, op basis van een undercover onderzoek in Cambodja, leverde pijnlijke vaststellingen op: sportkledij wordt er nog steeds in mensonwaardige omstandigheden gemaakt, en in onze winkels en op onze markten is amper ethisch verantwoorde sportkledij te vinden.

Vandaar dat ik u mijn vraag voorleg, die initieel was gericht tot de minister van Sport, maar ik ben vereerd dat u het antwoord zult geven. Kunnen we campagnes opzetten om sportclubs ertoe aan te zetten om schone sportkledij aan te kopen?

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Voorzitter, collega's, minister-president, sta me toe u eerst een heel gelukkige verjaardag te wensen. (*Applaus*)

De drie kussen zijn voor later.

Minister-president, mijn vraag ligt in de lijn van die van de heer Vanderjeugd. Ik vraag me af welke winkelketens schone kleren aanbieden. Ook de consumenten stellen meer en meer die vraag. We hebben dat antwoord nodig, want we weten dat het moeilijk is om schone kleren in de Belgische winkelrekken te vinden. Het wordt tijd dat we open kaart spelen, na de resolutie die we hier vorig jaar hebben goedgekeurd.

In Nederland heeft men dat zeer goed begrepen. Daar heeft Buitenlandse Handel recent een witte lijst van zestig bedrijven gepubliceerd. Het betreft grote bedrijven, maar ook kleine, lokale spelers. Die bedrijven hebben zich vrijwillig maar niet vrijblijvend geëngageerd om binnen drie of vijf jaar schone kleren te verkopen. In een textielconvenant beloven ze een leefbaar loon voor de arbeiders, een veilige en gezonde werkplek, geen kinderarbeid, geen gedwongen arbeid en geen discriminatie. Er wordt ook rekening gehouden met het klimaat en het milieu, en men wil dierenleed voorkomen. Het engagement is niet vrijblijvend, want er staat een stok achter de deur. De bedrijven moeten een plan van aanpak uitwerken en daarover geregeld rapporteren. Wie zich niet aan de afspraken houdt, wordt van de lijst gegooid. Dat is erg belangrijk, want dat zou voor imagoschade zorgen. Minister-president, welke recente initiatieven heeft de Vlaamse Regering al genomen om het ethisch verantwoord ondernemen te stimuleren?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik ken uw beider engagement. Ik deel ook uw verontwaardiging. Het is zeer schandelijk dat men in onze winkels geen schone kleren en sportkleren aantreft, zoals blijkt uit het onderzoek. We moeten daar een einde aan maken.

De Nederlandse witte lijst is een goed initiatief, want het steunt op een samenwerking tussen producenten, winkeliers en consumenten. U weet dat in de antwoorden op vragen om uitleg en actuele vragen en in een reactie op de resolutie ik steeds heb gesteld dat er een brug moet worden geslagen tussen de producenten, de winkeliers en de consumenten. In mijn visie is dit een zaak van maatschappelijk verantwoord produceren, maar ook van maatschappelijk verantwoord consumeren. Als een van beide niet meewerkt, dan krijgt men een prijzenspiraal naar beneden en een niet-bewust kooppubliek, en dan verandert er niets.

U weet dat onderdelen van die witte lijst zeker bij ons al gebeuren. U kent de initiatieven die we al hebben, met onze kenniscel maatschappelijk verantwoord ondernemen, die fora organiseert. Het jongste, eind 2015, ging over de korte keten en ook over het ontwikkelen van businessmodellen om die ketenbewaking te doen. Er is ook het kenniscentrum, dat alle bedrijven mee ondersteunt. We nemen het voortouw bij de overheidsopdrachten qua ethisch, integer, duurzaam ondernemen, met bestekken die ook ter beschikking staan van de lokale besturen. Jammer genoeg gaan er nog veel te weinig daarop in. Men kan die bestekken gebruiken. U kent de acties die we doen met Flanders Investment & Trade (FIT), dat ook in de buitenlandse handel dat maatschappelijk verantwoord ondernemen heel sterk promoot. Onlangs zijn er de Exportdagen geweest, met opnieuw ook een sterke klemtoon op dat maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Het maatschappelijk verantwoord ondernemen ressorteert onder collega Homans. Dat heeft niets te maken met uw vraag, maar niet langer geleden dan gisteren is een projectoproep gelanceerd ten aanzien van de sectoren, van de beroepsfederaties, van organisaties die werkgevers en werknemers ondersteunen, om projecten in te dienen die ertoe leiden dat in sectoren en bedrijven op een duurzame wijze, dus niet alleen voor de duur van het project, aandacht wordt besteed aan dat duurzaam ondernemen, aan de korte keten, aan businessmodellen die ook blijven doorwerken en aan het betrekken van de consument daarbij. Dat laatste is heel belangrijk voor mij. Ik hoop dat die projectoproep veel effect heeft, dat er maatschappelijk veel in beweging komt.

Mijnheer Vanderjeugd, ik kom tot slot tot uw vraag. Ik heb me geïnformeerd bij collega Muyters, die zegt dat er op sportvlak heel wat gebeurt. Uiteraard hanteert Sport Vlaanderen zelf die criteria in haar aankoopbeleid. Ze ziet daar ook strikt op toe. Ze zet overheidsopdrachten voor de aankoop van kleren in de markt waarbij respect moet worden betoond voor de internationale arbeidsnormen. Dat zijn criteria die ook wij hanteren. Er is echter ook Ecosportief, dat elke sportclub, elke sportdienst, elke sporter ertoe aanzet om zijn ecologische voetafdruk te verkleinen, maar ook een aantal duurzaamheidscriteria te hanteren, ook bij het aankoopbeleid. Er is dus ook een heel sensibiliserende rol.

Kunnen we nog meer doen? Naar aanleiding van de witte lijst heb ik het idee opgevat, dat ik nog met collega Homans wil bespreken, om allicht ook de sector bijeen te brengen en te bekijken of we een gelijkwaardig initiatief kunnen nemen. We moeten ons er wel voor hoeden om label op label op label te stapelen. We hebben dat al besproken: er zijn zoveel labels. Er zijn ook vragen bij die labels. Bieden die wel voldoende garanties? Het lijkt me echter heel belangrijk om de sector op zich bijeen te brengen en engagementen te kunnen laten aangaan. Nogmaals, ik vind het echter nog belangrijker dat je dat samen met de

consument kunt doen. We zien nu ook dat Schone Kleren daar nogal kritisch tegenover staat. Ze weten niet of dat effect zal hebben, ze geloven het niet.

Het is ook niet gemakkelijk om heel die keten te bewaken. Ik heb met veel bedrijven gesproken die zeer goede voorwaarden opmaken, maar er is onderaanneming, onderaanneming, onderaanneming ... Je kunt niet bij elke steengroeve in India gaan postvatten om te bekijken wie op welk moment actief is enzovoort. Als die engagementen er echter zijn, als die mentaliteitswijziging er komt, als je ook in de winkels die promotie krijgt ... Ik vind dat de bedrijven die ervoor uitkomen dat ze aan duurzaam ethisch ondernemen doen en dat ook beklemtonen, de winnaars zijn. Dan moet je ook consumenten hebben die daar bewust voor gaan. Als dat zo is, dan denk ik dat we de zaken kunnen ombuigen.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Zoals u zelf aanhaalt, dit is een zeer moeilijke materie, die we natuurlijk niet in één legislatuur zullen oplossen, temeer omdat we het ook niet altijd rechtstreeks zelf in de hand hebben. Dat mag ons er natuurlijk niet van weerhouden om het onderste uit de kan te halen waar deze materie ons aanbelangt. Ik denk dat dit ons allen aanbelangt. Ik heb de vraag specifiek over sportkleding gesteld, maar zoals collega Remen ook aanhaalt, gaat dat veel breder. Qua kleding kennen we allemaal een heel groot aanbod. Zoals u zelf ook zegt, is het natuurlijk ook voor de consument niet altijd duidelijk. Het is belangrijk dat de overheden, zowel Vlaams als lokaal, de hand in eigen boezem steken. Ik blijf er echter bij dat campagnes ten aanzien van zowel de consument als de lokale overheden heel belangrijk zouden kunnen zijn, maar met die campagnes ook duidelijkheid over die labeling, die niet altijd even transparant is. Er is een veelvoud aan labels. Ik denk dat de combinatie van transparantie qua labeling en dit duidelijk vertalen voor de consument met deftige campagnes, en eventueel ook ten aanzien van het lokale niveau, echt wel mee het verschil zou kunnen maken, nu al, in deze legislatuur. *(Applaus bij Open Vld)*

Grete Remen (N-VA): Minister-president, ik ben tevreden met uw antwoord. Het is niet de bedoeling van mijn vraag om met labelling nog maar eens de consument te overtreffen. De consument vraagt naar schone kleren, naar duurzame producten. Ik weet dat u maatschappelijk verantwoord ondernemen vooropstelt en dat dit een normale zaak moet worden.

Ik vind het voorbeeld van Nederland wel heel concreet en vrij simpel. De textielsector is geen gemakkelijke sector en is geografisch erg verspreid, maar toch halen ze daar vrij concrete doelstellingen aan. Die 60 kledingmerken vertegenwoordigen nu 35 procent van de markt. Ze gaan na 3 jaar naar 80 procent van de markt. Dat is een heel duidelijke doelstelling. Ik weet ook dat onze Europese collega's ons daarin moeten steunen. Vanuit Vlaanderen alleen kunnen we dit niet dragen, maar we moeten toch ambitieus genoeg zijn. Hoe kijkt u naar het initiatief van onze noorderburen?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, een jaar geleden hebben we in dit parlement een resolutie aangenomen in het kader van het Bangladesh-charter. Het is erg belangrijk om daar verder op voort te bouwen. Stap voor stap kunnen we vooruitgang boeken.

De Vlaamse overheid heeft ondertussen een heel aankoopbeleid ontwikkeld omtrent ethisch en duurzaam aankopen. Ook heel wat gemeentebesturen hebben hier al bijzonder grote stappen gezet. Het is positief dat nu ook de sportsector hiermee in beeld komt. Heel wat sportfederaties krijgen subsidies van Vlaanderen. We moeten nagaan in welke mate we iedereen die wordt gesubsidieerd door Vlaanderen kunnen vragen om daar mee op in te zetten. Ik weet niet of dat

kunnen koppelen en verplicht maken, maar het is een sterke hefboom om te vragen aan wie subsidies krijgt aandacht te hebben voor eerlijke handel als het gaat om uitrusting, truitjes, schoenen enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp-a): Zoals we erop moeten vertrouwen dat voedsel in de winkels veilig is, zouden we er ook moeten op kunnen vertrouwen dat de kleren in onze winkels proper zijn en geproduceerd worden in menswaardige omstandigheden met respect voor kinderrechten, geen discriminatie enzovoort. De vraagstellers hebben bevestigd dat dit verre van het geval is. Ondanks verschillende initiatieven van een aantal bedrijfsleiders is 99 procent van de mode bij ons niet schoon. We kunnen dan niet zeggen dat dit moeilijk aan te pakken is. We kunnen stimuleren, we kunnen sensibiliseren. We doen dat en blijven dat doen. De heer Vanderjeugd zegt eveneens dat we het onderste uit de kan moeten halen. Minister-president, FIT levert goed werk, maar u hebt een decretale bevoegdheid, u kunt bindende maatregelen nemen en een wetgevend kader creëren.

Minister-president, eerst en vooral een gelukkige verjaardag. U bent nu een veel wijzer man. U hebt de instrumenten. Zult u ervoor zorgen dat er aan de kleren die we dragen geen kinderarbeid te pas is gekomen?

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, ik vond het antwoord onvoldoende. Het was copy-paste van vorig jaar: 'We zullen verder sensibiliseren, we zullen de sector bijeenbrengen, we zullen de consumenten sensibiliseren, ...' Studie na studie wijst uit dat het er op onze textielmarkt heel slecht aan toe gaat wat betreft het ethisch gehalte van de kleren die we kunnen kopen.

Er moet veel meer gebeuren, in de eerste plaats op het vlak van transparantie. Er zijn inderdaad te veel labels en die zijn ondoorzichtig. Maak die dan doorzichtig, maar zorg ervoor dat de consument weet waarover het gaat. Transparantie is niet genoeg. Het is niet genoeg dat een consument weet dat een T-shirt onder goede omstandigheden is gemaakt en een ander door kinderhanden en in giftige omstandigheden. Dat laatste T-shirt mag gewoon niet in de winkel liggen. Daar moet u initiatieven toe nemen die verder gaan dan vrijblijvende sensibiliseringscampagnes.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Remen, ik wil kijken of ik in aanvulling op het Nederlandse initiatief, de witte lijst, de hele textielsector kan samenroepen, om tot engagementen te komen. Ik wil er wel op wijzen – ik heb hier het convenant bij – dat wij al een aantal zaken doen. Ook voor de doemdenkers aan de linkerkant: wij doen die zaken.

We bieden handvatten aan voor de sectoren. We ontwikkelen projecten voor problemen die bedrijven niet op zich kunnen oplossen. Het enige wat hier nog bij staat, is dat die bedrijven zich ertoe engageren om binnen een periode van drie tot vijf jaar substantiële stappen van verbetering te bereiken voor groepen die negatieve gevolgen ervaren. Wat mij betreft, mogen die engagementen zo duidelijk mogelijk zijn en zo hard mogelijk gemaakt worden.

De heer Vanbesien toetert dat we de labels moeten vereenvoudigen. Dat zijn gewoon Europese aangelegenheden. Dat is een bos van labels. Ik daag u uit om vanuit Vlaanderen orde te scheppen in heel Europa zodat alle sectoren in al die landen tot één label komen. Dat klinkt een beetje gemakkelijk.

Mijnheer Kennes, u doet een goede suggestie, en niet alleen voor sport. Ik denk dat ik dat het best opneem met minister Muyters en met de andere collega's. Kunnen we aan subsidies voorwaarden koppelen met betrekking tot het

aankoopbeleid van die verenigingen en organisaties? We hebben daar modelbestekken voor. We zouden kunnen zeggen dat ze bij hun aankopen de internationale arbeidsnormen moeten respecteren, uiteraard geen kinderarbeid, geen mensenwaardige omstandigheden enzovoort.

Ik ben ook heel blij om te vernemen dat de linkerzijde zegt dat hier hoognodig een decretaal initiatief moet worden genomen waarmee we de wereldmarkt gaan regelen. Ik kijk ernaar uit. Voor zover ik weet, zijn de productnormen en de consumentenbescherming een federale aangelegenheid. Dan nog zit men met de handelsverdragen van de vrije Europese binnenmarkt.

Als er decretale initiatieven kunnen worden genomen, doe maar. U bent de decreetgever, laat maar komen. Ik zal dat met een open geest bekijken. Tot nu toe is niemand in het parlement met een sluitend decretaal initiatief gekomen dat daar paal en perk aan stelt en zodat er vanaf 1 januari 2017 alleen nog schone kleren in onze winkelrekken hangen. Mochten we dat kunnen regelen, zou iedereen in het halfroond enthousiast zijn, denk ik. Ik vrees alleen dat het niet zo simpel is en dat we de weg moeten gaan die we nu gaan.

Ik herhaal dat het goed is dat we de sectoren ertoe brengen om engagementen aan te gaan, om zelfregulerend op te treden, dat we de band leggen met de consument. Ik heb dat vanaf dag 1 gezegd, ik vind het belangrijk dat consumenten daarin meegaan. Het is maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar vooral maatschappelijk verantwoord consumeren. Men moet die band kunnen leggen tussen die beide om tot duurzame engagementen te komen. Ik denk dat alle internationale wetgeving op dat vlak bestaat, dat de normen bestaan, dat het alleen zaak is van ze ook toe te passen, en een goed engagement te krijgen om ze na te komen.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): De heer Kennes heeft het aangestipt: met de resolutie die we vorig jaar hebben goedgekeurd, hebben we een palet aan maatregelen waarmee we effectief nog meer kunnen doen.

Dat we vandaag niets doen, zeg ik niet en dat zult u mij in de toekomst ook niet horen zeggen. We kunnen zeker nog meer doen. Het is aan dit parlement om daar af en toe bij stil te staan, daar tijdig bij stil te staan, bij te sturen waar nodig. Als er eventueel een decreet in zit, moet het onderste uit de kan worden gehaald om de nodige stappen te zetten. (*Applaus bij Open Vld en van Guler Türan*)

Grete Remen (N-VA): Minister-president, ik deel wel de goede stappen die u al gezet hebt inzake sensibilisering en naar aanleiding van de resolutie. We moeten stap voor stap gaan, alhoewel ik graag een stok achter de deur zou hebben voor de bedrijven om zich nog meer te engageren. Ook de consument moet zich meer engageren. Ik kijk uit naar de goede beleidsvoorstellen die u net hebt geformuleerd. We kijken positief naar de toekomst om binnen enkele jaren toch veel meer schone kleren en producten in de Vlaamse winkelrekken te hebben.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen
– 858 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Lionel Bajart bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, wij zouden de spoedbehandeling willen vragen van een voorstel van resolutie betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen.

De voorzitter: Deze tekst wordt nu rondgedeeld. Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het toelatingsexamen voor studenten geneeskunde en de contingering voor artsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, begin deze week legden meer dan vijfduizend studenten het toelatingsexamen voor arts af. Dat is een onderwerp waarover we al verscheidene keren in de commissie hebben gesproken. Eerst wil ik even zeggen dat ik blij ben dat er stappen zijn gezet zodat studenten hun examenresultaten online kunnen inkijken. We zijn op de goede weg naar een degelijk en volledig transparant toelatingsexamen.

Dat goede nieuws en de goede organisatie van het examen werden doorkruist door het nieuws dat de verdeling van de contingenten, die nu op 60 procent voor Vlaanderen en 40 procent voor Wallonië ligt, wordt aangepast. Er ligt een voorstel om er 56,5 procent voor Vlaanderen en 43,5 procent voor Wallonië van te maken.

In de commissievergadering van 14 oktober en de plenaire vergadering van 2 december 2015 hebben we daarover met elkaar al gesproken, minister. U zei toen dat u niet zou aanvaarden dat onze studenten het slachtoffer zouden worden van het hoger aantal afgestudeerden in Franstalig België en dat deze laatsten zouden interen op ons contingent.

Mijn vraag is heel eenvoudig: hoe zult u ervoor zorgen dat de inspanningen die wij in Vlaanderen hebben geleverd, de inspanningen die u nu levert en de inspanningen die Vlaamse studenten hebben geleverd en die in het verleden ook tot ontgoochelingen hebben geleid, teniet worden gedaan door een aanpassingen van de contingenten? Hoe zult u voorkomen dat Vlaanderen als goede leerling van de klas wordt gestraft en degenen die jarenlang meer artsen lieten afstuderen dan was toegelaten – 1300, maar als we de buitenlandse meetellen meer dan 3000 – vrijuit gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Eerst en vooral wil ik mijn appreciatie uitdrukken voor de vele studenten die gisteren het examen hebben afgelegd om toegelaten te worden tot de studie van arts of tandarts. Voor heel veel jongeren brengt dat een grote stress mee, en ik was eigenlijk ontgoocheld dat er net op de dag dat iedereen naar zijn examen ging, een grote bom ontplofte over de vraag wie er nog effectief arts kan worden.

De grond van de zaak ligt natuurlijk in het feit dat de Federale Regering in 1996 de beslissing heeft genomen om een limiet te zetten op het aantal afgestudeerde artsen dat effectief het beroep van arts mag uitoefenen. Het aantal mensen dat een RIZIV-nummer krijgt, wordt beperkt. Elk jaar werd er een vast aantal op gekleefd en de verhouding was 60 procent voor Vlaanderen en 40 procent voor Wallonië.

Parallel met en helemaal in de lijn van deze federale beslissing hebben wij in Vlaanderen beslist een toelatingsproef uit te werken. Die bestaat intussen ook 20 jaar en we zien dat elk jaar 10 tot 15 procent van de jongeren in deze proef slaagt. Dat is heel weinig, maar we zijn wel zeer correct. Wie zijn diploma haalt, kan ook effectief het beroep van arts uitoefenen.

Aan Franstalige kant is dat compleet anders. Daar heeft men 20 jaar lang niets gedaan, geen toelatingsproef ingesteld, met als gevolg dat de contingenten van de toekomst nu zelfs al volledig opgesoupeerd zijn. Jongeren die nu in Wallonië met hun studie starten en straks arts willen worden, kunnen geen RIZV-nummer meer krijgen. Dat is een schandelijke zaak. (*Applaus bij de meerderheid*)

Collega Marcourt, die nochtans al heel veel jaren minister van hoger onderwijs is, heeft nu een decreet laten goedkeuren waarmee hij ook aan Franstalige zijde probeert een filter te installeren. We zijn echter helemaal niet zeker dat die filter zal werken en studenten hebben die filter al aangevochten.

Dus, collega's, ik vind dat we, vooraleer we ons gaan focussen op de goede inspanningen die collega De Block doet om een goede oplossing te vinden voor de toekomst, eerst honderd procent zekerheid moeten krijgen dat de filter bij onze Franstalige vrienden werkt en dat men daar niet langer in een systeem zit waarbij de toekomst van hele generaties studenten, die ook graag arts zouden worden, wordt gehypothekeerd.

Mijnheer Daniëls, u vraagt me hoe ik ervoor zal zorgen dat de Vlaamse studenten daar niet voor gestraft worden. Dat zal ik doen door er voor te zorgen dat ons toelatingsexamen effectief verder de ons toegelaten contingenten respecteert, maar ook door uiteraard nooit toe te laten dat er aan verhoudingen die wetenschappelijk niet verantwoord zouden zijn, getornd zal worden en dat wij op een of andere wijze zouden moeten boeten voor datgene wat anderen niet hebben gedaan. Ik ben altijd bereid om mee te werken aan een oplossing, maar ik zal niet meewerken aan een oplossing die de twintigjarige werkzaamheden die we nu al aan het doen zijn, zou hypothekeken.

Koen Daniëls (N-VA): Ik ben zeer blij met uw antwoord, maar ik had niets anders verwacht, gezien de gesprekken die we al in de commissie hadden. Het is inderdaad nog straffer: de filters in Wallonië worden pas na de tweede zitting van het eerste jaar ingesteld. We hebben totaal geen perspectief over wat die gaan bieden.

Er wordt wat gegoocheld met de quota, het contingent artsen, en de subquota. Maar natuurlijk, de zesde staatshervorming heeft ertoe geleid dat de subquota voor minister Vandeurzen zijn – en collega Caroline Croo is daar in de commissie Welzijn op actief. Maar dit gaat natuurlijk over de totaliteit, het totale quotum, waarvoor wij dat toelatingsexamen hebben ingesteld.

Ik ben blij dat u zegt dat u niet zult toelaten dat er aan de verhouding wordt gewijzigd als dat niet wetenschappelijk is. We weten ondertussen al dat er op die zogenaamde wetenschappelijke vaststelling toch wel een beetje ruis zit, namelijk dat de resultaten uit die wetenschappelijke vaststelling nadien door de commissie zijn bijgesteld. Die bijstelling baart ons wel een beetje zorgen.

Minister, ik kijk verder mee uit naar hoe u dat gaat bewaken. Ik roep iedereen in het Vlaams Parlement op om de Vlaamse inspanningen verder te ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord;

Freya Saeys (Open Vld): Ik zou toch wel graag een aantal punten aanhalen. Voor het eerst gaat er gewerkt worden met een dynamisch kadaster. We gaan eindelijk weten hoeveel artsen we hebben, hoeveel artsen er werken en wat de

evolutie in de tijd zal zijn. Voor het eerst ook gaan de quota gebaseerd zijn op een wetenschappelijke methode met een 25-tal variabelen, denk maar aan de vervrouwelijking van het beroep, aan de vergrijzing van de bevolking. Dat is unaniem goedgekeurd door de Planningscommissie. Wie zit in die Planningscommissie? Alle vertegenwoordigers van universiteiten – dus ook die van Leuven!

Voor het eerst gaat men ook Wallonië dwingen om de instroom in het onderwijs te beperken, met een numerus fixus. Voor het eerst gaan er ook zaken worden gecorrigeerd. Ik neem de cijfers er even bij. Het voorstel van minister De Block is om jaarlijks 194 plaatsen af te trekken van het quotum van Wallonië, en omgekeerd in Vlaanderen bij het quotum 56 plaatsen bij te tellen, en dat voor zeven jaar. De minister is daar niet naïef in. We hebben enkele stokken achter de deur: ten eerste, is dit een oefening voor één jaar. Dat laat toe dat we kunnen kijken of Wallonië het ook effectief ernstig meent met die numerus fixus. Ten tweede gaat Maggie De Block ook gebruikmaken van genummerde toelatingsbewijzen die gelijkstaan aan de quota. Iemand die geen toelatingsbewijs heeft, zal dus ook geen RIZIV-nummer krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Minister, wij vinden het belangrijk dat u mee inspanningen levert om een aantal doelstellingen te halen. U bent natuurlijk niet alleen verantwoordelijk voor dit dossier; dit is een dossier dat op verschillende domeinen belangrijke beslissingen vraagt. Wij vragen aan u dat niet alleen de kwaliteit van de opleidingen gegarandeerd blijft, maar vooral ook dat wie de opleiding volgt, ook in het beroep kan stappen. Die garantie is voor ons heel belangrijk.

Een ander belangrijk punt is dat tegen 2020 de overschotten maar ook de tekorten worden aangepakt en weggewerkt.

Tot slot vinden wij het belangrijk dat met de nieuwe quota er in Vlaanderen voldoende artsen maar ook voldoende tandartsen zullen zijn in de toekomst en dat wij de mogelijkheid krijgen om in 2020 verschillende subquota vast te leggen, zowel voor huisartsen en verschillende specialisten als voor tandartsen. Dat vindt onze fractie cruciaal.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Daniëls, het is duidelijk dat de keuze van uw partij om alle communautair geladen dossiers in de diepvries te steken, niet werkt. Anderen zorgen er wel voor dat die communautaire dossiers aan de oppervlakte komen.

Dit voorstel is niet alleen een oorlogsverklaring aan Vlaanderen maar ook zeker een kaakslag voor de vele Vlaamse studenten die er niet in geslaagd zijn om hun studies af te ronden. Dit plan, dit onding moet gewoon naar de prullenmand worden verwezen, en we zitten daar in goed gezelschap: ook de minister-president zegt dat dit de wereld op zijn kop is. Ik wil ook verwijzen naar een gewezen collega van u, minister, de heer Rik Torfs, die zegt dat wanneer we ons laten chanteren door Wallonië, we misschien moeten nadenken over de splitsing van de sociale zekerheid.

Ik roep de meerderheidspartijen op om niet alleen hier in het Vlaams Parlement te zeggen dat dit niet kan, maar ook aan de overkant.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Saeys, uiteraard vind ik het zeer goed dat de federaal bevoegde minister Maggie De Block eindelijk werk maakt van een dynamisch kadaster. Het is haar verdienste dat zij heel goed de stromen zal onderzoeken, met name van waar de studenten komen en wie kiest voor een opleiding in Vlaanderen

en wie voor een opleiding in Wallonië. Door het feit dat Vlaanderen zo'n strak toelatingsexamen heeft, is het aantal buitenlandse studenten ook verminderd.

Ik wil ook een aantal kanttekeningen maken bij wat u zegt. De Planningscommissie is het ermee eens dat er een wetenschappelijke methode moet komen, maar die moet voldoende stabiel zijn. Wij hebben daar een aantal vragen bij.

Daarnaast is het resultaat van de berekeningen van de commissie niet unaniem goedgekeurd. Twee personen hebben dat advies niet goedgekeurd, dus u kunt ook niet zeggen dat het hier gaat over een unaniem goedgekeurd advies.

De heisa die er nu is, is veroorzaakt door de onwil aan Franstalige zijde om op een gepast moment te zorgen voor een instroombeperking. *(Applaus bij de N-VA)*

Daarmee bedriegt de regering niet alleen zichzelf maar ook duizenden jongeren die de keuze willen maken om geneeskunde te studeren maar niet zeker zijn dat ze een diploma zullen krijgen. *(Applaus bij de N-VA en CD&V)*

Het zal wel lukken om tot een consensus te komen, ook in dit dossier. Ik weet dat Maggie De Block dat met bijzonder veel ernst doet en dat ze daarover zal blijven overleggen. De grootste droom van de jongere die geneeskunde studeert, is echter dat hij of zij die fameuze eed van Hippocrates kan afleggen. Ik wens oprecht dat die eed van Hippocrates geen eed van 'hypocrites' wordt. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mijnheer Daniëls, wat zegt u daarop?

Koen Daniëls (N-VA): Wat zeg ik daarop? Ik kan alleen maar zeggen dat de minister een heel juiste analyse maakt. Ik zal er nog een aantal zaken aan toevoegen.

De N-VA is al jaren vragende partij voor een kadaster. Eigenlijk is het wel straf dat het aantal nu wordt beperkt met een filter waarvan we nu nog niet weten of die werkt na het eerste jaar en dat tegelijkertijd het contingent wordt opgetrokken. Dat slaat toch als een tang op een varken.

Ik kan alleen concluderen dat het niet kan dat Vlaanderen, de Vlaamse universiteiten en de Vlaamse studenten de dupe worden van Waals laks beleid. We gaan er op geen enkele manier mee akkoord dat dit wordt voortgezet. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

GELUKWENSEN

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik wil een minuutje van de tijd van de plenaire vergadering vragen omdat ik de eer heb om in naam van het parlement een klein presentje te geven aan de minister-president voor zijn 65e verjaardag. Ik heb ondertussen op de sociale media gezien dat er op het kabinet al flink taart gegeten is. Ik neem aan dat de uitnodiging voor ons op een verkeer mailadres is toegekomen. *(Gelach)*

Maar goed, desalniettemin wensen wij u van harte een heel gelukkige 65e verjaardag. Veel genot daarmee en vooral zeer veel tijd met uw kleinkinderen, zoals we hebben kunnen lezen. *(Applaus)*

– De minister-president krijgt bloemen en een geschenk overhandigd.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, ik krijg net de vraag wie dit sponsort. Ik hoor dat het namens het hele parlement is, waarvoor kamerbrede dank allemaal. Ik had het geluk daarnet enkele woorden te mogen wisselen met

collega De Croo, die na de lieve wensen van de voorzitter zei dat ik eigenlijk nog een snotneus ben met mijn 65. Maar tegelijkertijd voegde hij eraan toe: "Je komt stilletjes aan op de leeftijd dat je andere mensen kunt laten doen wat je wilt dat ze doen." Ik weet niet of het klopt, maar ik ga het proberen. (*Gelach. Applaus*)

Matthias Diependaele (N-VA): Wij zullen de factuur voor de bloemen en de champagne nog bezorgen aan de andere fractieleiders. (*Gelach*)

**VOORSTEL VAN DECREET van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen
– 851 (2015-2016) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft de heer Bert Maertens bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen.

De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling namens de meerderheid, omdat dit voorstel van decreet belangrijk en dringend is. Wij willen hiermee een discriminatie rechtzetten die vandaag bestaat. Vandaag kunnen mensen die voor de gemeentebesturen en de provincies werken, zelf het recht op loopbaanonderbreking vragen en dat ook krijgen. Dat geldt niet voor personeelsleden van onder andere OCMW's, autonome gemeentebedrijven en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Dat is een discriminatie die vandaag bestaat.

We weten dat de regering aan de slag is gegaan met de hervorming van het stelsel van gewone loopbaanonderbreking naar zorgkrediet. Dat zal binnenkort kunnen ingaan, als het besluit van de Vlaamse Regering daarvoor definitief uitgevaardigd wordt. Om daar geen discrepantie in te hebben, is dit voorstel van decreet belangrijk. Het is trouwens ook zo afgesproken met de vakorganisaties dat dit gelijktijdig zou kunnen worden ingevoerd.

Daarom vragen wij dus ten eerste de hoogdringendheid en ten tweede meteen ook – ik denk dat ik het voldoende geschetst heb – de goedkeuring van dit voorstel van decreet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel

Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Ik kan verwijzen naar mijn toelichting van daarnet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 851/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters
– 854 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft mevrouw Kathleen Helsen bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Ja, voorzitter, wij vragen de spoedbehandeling van dit voorstel van decreet om te voorkomen dat er middelen in onderwijs verloren zouden gaan. Wij hebben in het M-decreet heel duidelijk gestemd dat dat niet de bedoeling is en dat wij een waarborgregeling zouden treffen om dat te voorkomen. Wij hebben als parlement een prewaarborgregeling getroffen om te voorkomen dat de omkadering die gekoppeld is aan het M-decreet verloren zou gaan, maar nu regelen wij ook dat de werkingsmiddelen niet verloren zouden gaan en ingezet zullen blijven in onderwijs.

In het voorstel van decreet voorzien wij erin dat wij de werkingsmiddelen blijven inzetten, enerzijds door ze te koppelen aan de speciale onderwijsleermiddelen binnen het gewoon onderwijs voor de leerlingen en anderzijds door te zorgen dat ze ter beschikking blijven van scholen die buitengewoon onderwijs inrichten en personeel inzetten in het gewoon onderwijs en daarvoor ook werkingsmiddelen

nodig hebben. Daarbovenop regelen wij in dit voorstel van decreet ook dat we de extra toelage van 950 euro die we geven aan het kleuteronderwijs, een decreet dat we vorig jaar hebben goedgekeurd, niet enkel beperken tot het voorbije schooljaar maar ook voor volgend schooljaar mogelijk blijven maken zodat die werkingstoelage volgend jaar ter beschikking blijft van de scholen. Als we dat nu niet regelen, dan gaan de middelen verloren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Helsen, ik verwijs naar uw toelichting. Is alles daarmee gezegd?

Kathleen Helsen (CD&V): Daarin is weergegeven wat wij met dit voorstel van decreet willen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 854/1)

– *De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen – 858 (2015-2016) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Lionel Bajart bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen.

De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ja, zo is dat, voorzitter. We willen voor het zomerreces een aantal krachtlijnen van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap uitzetten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen.

De bespreking is geopend.

De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Voorzitter, collega's, dat de mediasector permanent in beweging is, is ondertussen een platitude geworden. Innovatie en digitalisering zijn daarbij de belangrijkste bewegingen. Met dit voorstel van resolutie willen we ook die weg inslaan voor de radiosector. Vlaanderen loopt op dat vlak achterop, laat ons eerlijk zijn, dus is een inhaalbeweging nodig.

Die achterstand moet weliswaar op een goede manier aangepakt worden. Radio blijft immers nog altijd een zeer, zeer belangrijk medium in Vlaanderen. Drie Vlamingen op vier luisteren dagelijks naar de radio, en ook de reclame-investeringen liggen hier hoger dan het Europees gemiddelde. Uit een onderzoek van de VRT bleek ook dat maar liefst 51 procent het nieuws over de aanslagen via radio hoorde, vóór andere mediabronnen. Radio blijft dus een heel belangrijk medium in Vlaanderen.

Daarom zijn we ook tevreden dat minister Gatz dit najaar een stakeholders-overleg plant om een breed draagvlak voor de digitalisering van radio te stimuleren en te bespreken. Ook de openbare omroep heeft hier een belangrijke rol te spelen: de VRT zal bij de omschakeling een voortrekkersrol moeten spelen.

Tegelijkertijd moeten we ook oog hebben voor de leefbaarheid van de radiosector zoals die er vandaag uitziet. Op dit moment kunnen we spreken van een duopolie, dat is duidelijk, waarbij twee mediabedrijven bijna de volledige markt beslaan, en andere spelers het moeilijk hebben om met hen te concurreren. Niet alleen vragen we dus dat de commerciële radiospelers al op relatief korte tijd beginnen met digitale uitzendingen, maar willen we ook zo snel mogelijk uitsluitel over de mogelijkheid voor een vierde landelijk net. Daarbij is de belangrijkste voorwaarde technisch, namelijk de overvolle FM-band. Dat kan iedereen verstaan. De mediasector zelf is dan ook vragende partij om een duidelijk antwoord hierop te krijgen.

De economische leefbaarheid is ook een belangrijk punt van zorg voor de sector van de lokale radio. Ook hier vragen we een ingreep. Enerzijds bieden we de mogelijkheid aan een nieuwe categorie, namelijk aan netwerkradio's, met een voornamelijk stedelijke dekking. Daarnaast kiezen we er ook voor om de echte lokale radio's te ondersteunen, door ook voor hen in een meer economisch leefbaar zendgebied te voorzien.

Collega's, met dit voorstel van resolutie willen we dus dat radiolandschap waar we vandaag van kunnen genieten, versterken, door meer economische leefbaarheid te creëren en aan te sluiten bij de digitaliseringsgolf. Enkel op die manier kunnen we een duurzaam en toekomstgericht perspectief aan radio geven. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): We hebben in de commissie Media over het nieuwe radiolandschap een aantal interessante debatten en hoorzittingen gehouden naar aanleiding van de twee ingediende conceptnota's: een nota van mijn eigen fractie en een nota van de regering. Dat was goed en grondig parlementair werk. Met de commissie hebben we daar heel veel uit geleerd, vooral uit de hoorzittingen. Dit is uiteindelijk een zeer technisch dossier, maar het staat heel dicht bij de mensen. Radio wordt nog heel ruim beluisterd in Vlaanderen. Als we daarmee beginnen te spelen, moeten we dat toch op een grondige manier voorbereiden.

De CD&V-fractie is tevreden dat dit debat voorlopig kan worden afgesloten met een lijst van concrete conclusies en aanbevelingen die de regering eerstdaags – vandaar de spoedbehandeling – kan meenemen bij het omzetten van de conceptnota's in regelgeving. We zijn ook erg tevreden dat dit kan met kamerbrede steun voor dit voorstel van resolutie. Dat toont aan dat er een ruime consensus is voor de gekozen opties. Uit de hoorzittingen bleek ook al veel steun in de sector zelf voor de nieuwe wegen die we gaan inslaan met het radiolandschap.

CD&V wil enkele aspecten benadrukken. Er moet een versnelling hoger worden geschakeld in het digitaliseringsproces van het radiolandschap, met een verplichting voor alle landelijke radio's en hopelijk ook voor de nieuwe netwerkradio's, indien technisch mogelijk. We willen ook de nadruk leggen op het uitwerken van erkenningscriteria voor DAB+-zenders. We vragen een prijsvergelijkend onderzoek naar DAB+tarieven in buurlanden, dat de maximale DAB+capaciteit wordt benut en dat er een proefproject komt voor lokale radio's om na te gaan of ze een plaats kunnen krijgen op DAB+.

Heel belangrijk is dat we een concrete datum voor de analoge switch off – dus de switch off van de FM-band – van alle landelijke zenders in overleg met de sector vastleggen. De minister heeft aangekondigd dat er een rondetafelconferentie komt in het najaar. We hopen dat daar een concrete datum zal uitkomen, die we dan in een decreet kunnen vastleggen.

Voor de nieuwe categorie van netwerkradio's vragen we een gediversifieerd profiel om de kwaliteit en de diversiteit van het radiolandschap te verbeteren. Voor lokale

radio's is dit een nieuwe kans om hun verbindende rol in een groter zendgebied te vervullen op een economisch leefbare manier. CD&V vraagt een specifieke plek voor de campusradio's als vrijplaats voor journalisten en mediamakers in opleiding om zo alle kansen te krijgen om het medium radio te ontdekken.

Ten slotte vragen we ook beperkingen van het crossownership om de media-concentratie te beperken en diversiteit te garanderen, een vereenvoudiging van de erkenningsprocedure, maar gekoppeld aan de versterking van de handhaving door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) zodat die echt kan optreden. In het laatste decennium is dat niet echt kunnen gebeuren, waardoor we de hele ketenvorming hebben gekend. We hopen dat de handhaving door de VRM kan verbeteren met een nieuw decreet. Een handhaving dus tegen wie de voorwaarden van de erkenning niet naleeft.

Het werk is met het aannemen met dit voorstel van resolutie uiteraard niet klaar. Wij kijken uit naar de parlementaire debatten dit najaar over de wijzigingen aan het Mediadecreet die de minister of de regering zal voorstellen. Deze resolutie zal onze leidraad zijn om dit ontwerp van decreet te beoordelen. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het is belangrijk dat het radiolandschap wordt hertekend, ook al om een aantal zaken weg te werken die door de jaren heen zijn gegroeid maar destijds niet zo door de decreetgever waren bedoeld. Zo willen wij dat de lokale radio's ook echt weer lokaal worden, met meer lokale berichtgeving, maar ook levensvatbaarder zijn dan vandaag en ook professioneler werken dan vandaag vaak het geval is.

De landelijke zenders moeten de overstap maken naar de digitale radio DAB+. Ook wordt nagegaan of er ruimte is voor een extra commerciële zender, alsnog op FM. We wachten af wat het onderzoek uitwijst.

Ten slotte zetten we meer dan in het verleden in op handhaving. Wie niet doet wat in het goedgekeurde vergunningsdossier staat, moet daarop worden aangesproken.

In dit voorstel van resolutie vragen wij ook een blijvende inzet van onze regering om de storingen van de Vlaamse radio-omroepen vanuit het binnen- en buitenland krachtdadig aan te pakken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Collega's, dit voorstel van resolutie is breed gedragen. Er is een vorm van verrommeling en dus nodige herschikking in het radiolandschap aan de orde. Wie door Vlaanderen reist, weet dat die verrommeling ook in de feiten echt moet worden opgelost. Als u daarin geïnteresseerd bent, zal ik u eens een compilatie van radio De Molen bezorgen, zodat u de kwaliteit en de diversiteit van de lokale radio's kunt beoordelen.

Maar belangrijker is dat we een goede verdeling willen, dat we goede erkenningscriteria willen en dat we een kwaliteitsbevordering van de lokale radio's willen. We willen ook in Vlaanderen de implementatie van DAB+, technologisch een grote voorsprong op de bestaande zendersignalen. Dat is iets wat breed wordt gedragen, ook door onze fractie.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ook de sp.a-fractie sluit zich aan. In de commissie hebben we zinvol, goed, degelijk en grondig werk geleverd naar aanleiding van de hoorzitting en de twee conceptnota's. We moeten in Vlaanderen zeker mee de vlucht

vooruit nemen in een Europees perspectief en de switch-off naar FM realiseren. Het ontwerp van resolutie kunnen wij zeker ondersteunen omdat het net dat tot doel heeft en ook tot doel heeft een helder en divers radiolandschap te realiseren.

Er zijn een aantal aandachtspunten waaraan nog moet worden gewerkt. Het werk is zeker niet af. Onze fractie zal er blijvend aandacht aan besteden: het inbouwen van een garantie voor diversiteit en kwaliteit van het radiolandschap en een hogere versnelling nemen. Maar bij een switch-off moet wel iedereen mee zijn. We zijn ook bezorgd over een vierde landelijke zender. We staan erachter maar dit mag niet ten koste gaan van een andere landelijke zender, met name de VRT. In globo ondersteunen wij zeker dit voorstel van resolutie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Gennez, ondervoorzitter, heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, dames en heren, het Bureau heeft op 20 juni 2016 beslist een aantal wijzigingen van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat aan de plenaire vergadering voor te leggen. De dossiers werden besproken in het Overlegcomité B. De statuutwijzigingen hebben in eerste instantie betrekking op de invoering van structurele en tijdelijke mobiliteit van en naar het Algemeen Secretariaat. Hiertoe worden een aantal bepalingen ingeschreven om een definitieve overstap van ambtenaren van de Vlaamse overheid naar het Vlaams Parlement mogelijk te maken.

Voorts worden ook een aantal bepalingen aangepast en ingevoerd om tijdelijke mobiliteit van en naar andere overheden mogelijk te maken.

Daarnaast wordt de regeling van de deeltijdse hervatting van de werkzaamheden na ziekte met het oog op de herintegratie op de werkvloer aangepast.

Ten slotte wordt het stelstel van terbeschikkingstelling voorafgaand aan de pensionering dat nog bestond voor de personeelsleden die na 31 december 2015 de leeftijd van 60 jaar bereiken, afgeschaft. Tegelijkertijd wordt de bestaande einde-loopbaanregeling met betrekking tot de verminderde gemiddelde arbeidsduur voor oudere personeelsleden voor onbepaalde duur bestendig.

Collega's, u vindt de voorstellen tot wijziging van het personeelsstatuut als bijlage. Ik verzoek u dan ook namens het Bureau om de wijzigingen aan het personeelsstatuut goed te keuren en in werking te laten treden zoals in het bijgaande voorstel wordt voorgesteld.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

REKENING VAN HET VLAAMS PARLEMENT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 11 (2015-2016) – Nr. 1

REKENING VAN DE VLAAMSE OMBUDSDIENST VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 45-A (2015-2016) – Nr. 1

REKENING VAN HET KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 46-A (2015-2016) – Nr. 1

REKENING VAN HET VLAAMS VREDESINSTITUUT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2015 – 48-B (2015-2016) – Nr. 1

Bespreking en stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de rekeningen van het Vlaams Parlement, van de Vlaamse Ombudsdienst, van het Kinderrechtencommissariaat en van het Vlaams Vredesinstituut voor het begrotingsjaar 2015.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Claes, secretaris, heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Deze rekeningen werden gecontroleerd door het Rekenhof en goedgekeurd op het Bureau van 9 mei 2016 en worden nu ter goedkeuring aan de plenaire vergadering voorgelegd.

Ik geef een korte toelichting bij de rekening. Voor gedetailleerde info verwijs ik naar de parlementaire stukken.

De rekening van het Vlaams Parlement betreft een budgettaire afsluiting van ontvangsten en uitgaven. In 2015 werd voor 109,7 miljoen euro aan ontvangsten geboekt, waarbij de dotatie vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap van 93,2 miljoen euro de belangrijkste was. De overige ontvangsten zijn goed voor 16,5 miljoen euro en zijn samengesteld uit terugbetalingen van andere assemblees, inkomsten uit verhuur van zalen en de Daktuin, terugname van reserves en overgedragen overschot van vorig boekjaar.

De totale uitgaven werden aangerekend op de begroting 2015 en bedroegen 102,5 miljoen euro. Ze zijn samengesteld uit: de vergoedingen aan de leden en het salaris van het politiek personeel en het personeel van het Algemeen Secretariaat, voor 64,3 miljoen euro; andere bedrijfskosten, zoals diverse goederen, dotaties aan politieke partijen, fracties, PPI's, belastingen en andere voorzieningen, voor 37,3 miljoen euro; investeringen van 0,9 miljoen euro.

Dat geeft een positief saldo van 7,2 miljoen euro. Na verrekening van de overdrachten, 1,6 miljoen euro, en van de middelen, 3,5 miljoen euro, die worden aangewend voor de financiering van de begroting 2016, bedraagt het te bestemmen resultaat 2.075.548,11 euro.

Dat resultaat wordt toegevoegd aan de onbestemde reserves die de komende jaren worden aangewend voor de financiering van de begroting van het Vlaams Parlement.

Het economisch resultaat van het Vlaams Parlement over het boekjaar 2015 was positief en bedroeg 9 miljoen euro. Het parlementair stuk voorziet in een gedetailleerde bespreking en samenstelling van het economisch resultaat.

Het balanstotaal op 31 december 2015 bedroeg 191,4 miljoen euro en was hiermee 4,3 miljoen euro lager dan 2014. De balans en de resultatenrekening zijn opgenomen als bijlage bij het parlementair stuk.

Ik verzoek de plenaire vergadering om de rekening 2015 van het Vlaams Parlement goed te keuren.

Vandaag worden tevens de rekeningen 2015 van de PPI's voorgelegd, met name de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en het Vlaams Vredesinstituut. We vragen de goedkeuring zoals die voorzien werd in de oprichtingsdecreten van deze instellingen. De stukken werden bezorgd en in naam van die instellingen verzoek ik u dan ook om de rekeningen van 2015 goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de rekening van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2015 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Mag ik aannemen dat de rekening van de Vlaamse Ombudsdienst voor het begrotingsjaar 2015 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Mag ik aannemen dat de rekening van het Kinderrechtencommissariaat voor het begrotingsjaar 2015 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Mag ik aannemen dat de rekening van het Vlaams Vredesinstituut voor het begrotingsjaar 2015 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

BENOEMING van een lid van de bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de agenda aan te vullen met de benoeming van een lid van de bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat de benoeming van een lid van de bemiddelende instantie onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Benoeming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de benoeming van een lid van de bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten.

Op 29 juni 2016 heeft het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 maart 2016 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest houdende oprichting van een bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten aangenomen.

Artikel 6, §1, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat het Vlaams Parlement één lid van de bemiddelende instantie benoemt.

Uit de voorbereidende werkzaamheden blijkt dat het de bedoeling is dat die opdracht van ambtswege wordt uitgeoefend door de Vlaamse ombudsman.

Daarom stel ik voor dat de Vlaamse ombudsman, zowel de huidige als de toekomstige, van ambtswege lid is van de bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid – 767 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 4, van Katia Segers en Bart Van Malderen, op artikel 59.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 59.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Artikel 59 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
14 leden hebben neen geantwoord;
11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het Onroerend-erfgoeddecreet van 12 juli 2013 en van diverse decreten wat betreft de uitvoering van het kerntakenplan van het agentschap Onroerend Erfgoed en wat betreft financiële en technische aanpassingen – 771 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
85 leden hebben ja geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 773 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 8

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Tinne Rombouts, Miranda Van Eetvelde, Lionel Bajart, Marius Meremans, Caroline Bastiaens en Bart Nevens houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat de vrijstelling van onroerende voorheffing voor jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfcentra betreft – 778 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Ingeborg De Meulemeester, Sabine de Bethune, Herman De Croo, Tine Soens en Wouter Vanbesien houdende wijziging van het kaderdecreet van 22 juni 2007 inzake ontwikkelings-samenwerking, wat onderwijs als transversaal thema betreft – 789 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Axel Ronse, Koen Van den Heuvel, Mathias De Clercq, Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne en Grete Remen houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen die ernstige hinder ondervinden van openbare werken in het Vlaamse Gewest

– 799 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
103 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Bert Maertens, Ward Kennes, Marnic De Meulemeester, Sofie Joosen, Michel Doomst en Peter Wouters houdende wijziging van artikel 99 van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen

– 851 (2015-2016) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 9

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters

– 854 (2015-2016) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Katia Segers en Bart Caron betreffende het uitwerken van een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap in Vlaanderen

– 858 (2015-2016) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
108 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MOTIE van Wouter Vanbesien tot onderzoek door het Rekenhof naar de dading tussen de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en Imobe nv

– 839 (2015-2016) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;

82 leden hebben neen geantwoord;
4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

VAKANTIEWENSEN

De voorzitter: Dames en heren, beste collega's, we zijn aan het einde gekomen van de werkzaamheden van de plenaire vergadering van dit parlementaire jaar. Voor mij persoonlijk komt er een einde aan mijn zevende zittingsjaar als parlamentsvoorzitter. Ik heb die periode ervaren als zeven vette, vruchtbare jaren. *(Applaus)*

Dat dankzij u allen weliswaar, dankzij uw inzet, uw medewerking en – af en toe – uw aandacht. Ik wil u daarvoor met Bijbelse bewoordingen 7 maal 77 keer bedanken. Dat is toch mooi gezegd. Als tegenspreker is het mijn plicht om het spreekwoord te weerleggen dat 7 vette jaren zouden worden gevolgd door 7 magere jaren. Dat gaan we absoluut vermijden. Samen met u tracht ik ervoor te zorgen dat onze werkzaamheden de Vlaamse bevolking ten goede zullen blijven komen. De vergaderingen in deze Koepelzaal zitten er dus op, maar dat wil nog niet zeggen dat onze parlementaire activiteit stilvalt. De komende weken staan er nog diverse commissievergaderingen op de agenda, en net zoals in de vorige jaren kunnen commissies tijdens het reces worden samengeroepen. Hier in deze Koepelzaal verwachten we u terug bij de openingszitting van maandag 26 september. De reguliere zittingen van de commissies gaan van start op maandag 19 september. Ik wens u dan ook een deugddoende vakantie met familie, vrienden en al wie u dierbaar is.

Als voorzitter wil ik natuurlijk ook mevrouw Goossens en alle medewerkers van het Algemeen Secretariaat bedanken. *(Applaus)*

Ik hoop u natuurlijk allen opnieuw te mogen verwelkomen, fris van geest en rad van tong, maar bovenal in goede gezondheid.

Ik heb nog één oproep. U zult me dat niet kwalijk nemen. U weet dat er vanavond een voetbalwedstrijd is. Een van de ploegen die spelen, is die van Wales. Aangezien Wales toch een regio is waarmee we altijd goede contacten hebben gehad, stel ik voor dat u vanavond allemaal supportert voor Wales. Bij de uitgang krijgt u een vlaggetje met de draak van Wales erop. *(Gelach. Opmerkingen)*

Ik dank u allen zeer hartelijk.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op maandag 26 september 2016 om 14 uur en op woensdag 28 september 2016 om 10 uur en 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.43 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Kurt De Loor, Els Robeyns: ambtsverplichtingen;

Imade Annouri, Rik Daems, Valerie Taeldeman: familieverplichtingen;

Ann Brusseel, Guy D'haeseleer, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Tine Soens, Ann Soete, Karim Van Overmeire: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Jan Hofkens, Yamila Idrissi, Freya Van den Bossche, Tom Van Grieken

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Bruno Tobback, Güler Turan, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo,

Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Bruno Tobback, Güler Turan, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Johan Danen, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Wouter Vanbesien

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De

Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Bert Moyaers, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Johan Danen, Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch, Wouter Vanbesien

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Ortwin Depoortere, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke,

Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandembroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe,

Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe,

Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bert Moyaers, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wouter Vanbesien, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, An Moerenhout, Bert Moyaers, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Katia Segers, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Wouter Vanbesien, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van

Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch